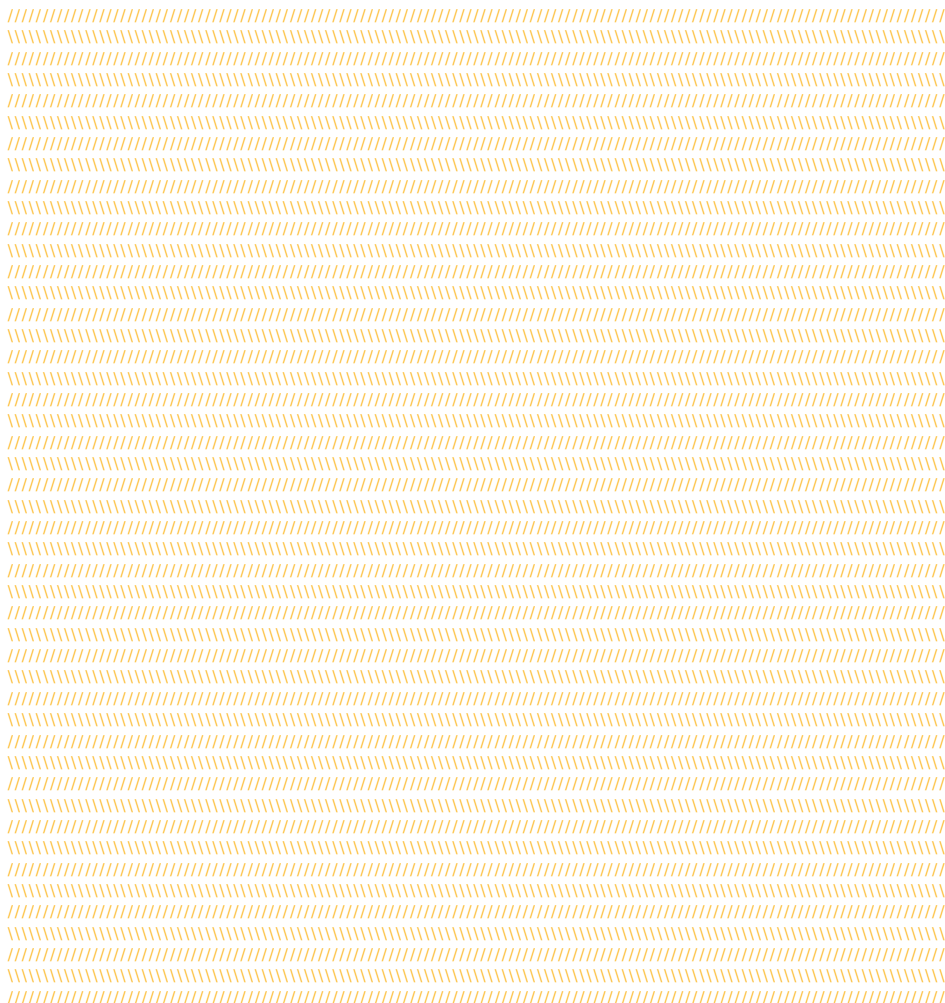

DOCUMENTS DE L'OBSERVATORI DELS DRETS DE LA INFÀNCIA

3

CAP AL 25È ANIVERSARI DE LA CONVENCIO

DOCUMENTS DE L'OBSERVATORI DELS DRETS DE LA INFÀNCIA

Avís legal: Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-No Comercial-Sense Obres Derivades 3.0 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor o autors i l'editor, i no es faci un ús comercial de l'obra original ni se'n creïn obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Autors dels textos: Jordi Cots i Moner, Araceli Lázaro Aparicio i Jesús Vilar Martín

© Generalitat de Catalunya, 2014
Departament de Benestar Social i Família
Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

1a edició electrònica: abril de 2014

Dipòsit legal: B 13466-2014

Maquetació: Addenda

PRESENTACIÓ

A les portes de celebrar el 25è aniversari de la Convenció sobre els drets de l'infant de les Nacions Unides, des del Departament de Benestar Social i Família dediquem el tercer volum de la col·lecció «Documents de l'Observatori dels Drets de la Infància» a reflexionar sobre l'aplicació d'aquest tractat internacional al nostre país.

En aquest llibre hi trobareu una síntesi de les diferents conclusions i propostes derivades dels nombrosos actes de celebració organitzats arran del 20è aniversari del document, signat el 20 de novembre de 1989 a Nova York. Hi ha espai també per a l'anàlisi i el raonament, cosa que ens permet conèixer la realitat actual dels drets de la infància a Catalunya i, alhora, determinar les prioritats que cal atendre des de les polítiques públiques.

Com podreu constatar, la sensibilització social vers els drets de la infància des de la signatura de la Convenció ha estat progressiva, també i especialment en l'àmbit legislatiu, com palesen la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència o el Pacte per a la Infància a Catalunya, signat el juliol de 2013 per una setantena d'entitats, agents, institucions i partits polítics.

Tanmateix, tal com s'afirma a les pàgines de la publicació que us presento, l'existència d'una llei o d'un pacte no garanteix el canvi de mentalitat o d'actituds de la població. Per això és important continuar treballant-hi i acompanyar el conjunt de la societat en aquest canvi de xip, en aquesta transformació social que persegueix el ple reconeixement, el respecte i la posada en pràctica dels drets dels infants i adolescents. Estic convençuda que estem seguint el camí adequat, però cal no defallir. Hem de combatre la passivitat i la connivència, buscar aliats i pensar sempre en el benestar dels més petits. Això diu molt de la qualitat cívica, humana i democràtica d'un país.

Neus Munté i Fernández
Consellera de Benestar Social i Família

CONTINGUTS

Introducció	5
1. Metodologia	7
2. Presentació dels informes comparatius	8
2.1. Presentació breu de <i>l'Informe sobre els drets de l'infant</i> del Síndic de Greuges de juliol de 2011	8
2.2. Presentació breu de l'informe <i>Infància a Catalunya 2012-2013</i> d'UNICEF	10
3. Llista d'actes i taula comparativa	13
4. Anàlisi de la informació	17
4.1. Síntesi de reflexions, opinions i propostes dels diferents actes	19
4.2. Propostes d'acció	20
5. Annexos	24
5.1. Actes relacionats directament amb la celebració del 20è Aniversari de la Convenció	24
5.2. Actes complementaris a la commemoració del 20è Aniversari de la Convenció ..	32
5.3. Algunes declaracions de caràcter històric prèvies a la Convenció dels drets de l'infant de 1989	38
5.4. Webs d'interès relacionades amb la Convenció	49

INTRODUCCIÓ

Aquest treball és un recull de totes les accions i les aportacions que es van fer a Catalunya l'any 2009 per commemorar el 20è aniversari de la Convenció sobre els drets de l'infant, i neix amb la voluntat d'identificar quins aspectes de la Convenció han estat més remarcats en cadascun dels drets i, en canvi, quins han estat més descartats o han passat més desapercebuts.

Les diferents associacions, les entitats, les administracions, els grups d'estudi... van veure la conveniència de fer visible la importància d'aquest 20è Aniversari, de manera que el nombre d'actes va ser elevat i divers. Cadascuna de les organitzacions, en funció de la perspectiva que els donava la seva missió, va analitzar i identificar possibles déficits en la seva aplicació i van suggerir noves línies de desenvolupament.

A partir d'aquest recull, i amb la mirada posada al 25è Aniversari de la Convenció que celebrarem aquest any, ens hem plantejat els objectius següents:

- Mostrar una panoràmica descriptiva del seguit d'actes commemoratius del 20è Aniversari de la Convenció sobre els drets de l'infant.
- Reflexionar sobre la manera com s'està aplicant avui dia la Convenció mitjançant l'anàlisi de les prioritats que es van posar de manifest en cadascun d'aquests actes.

Es tracta d'un treball de caràcter descriptiu, tot i haver-hi alguna part interpretativa, que vol ser un primer pas per a estudis posteriors més exhaustius. De moment, la intenció d'aquesta anàlisi general és prendre consciència de la manera d'aplicar la Convenció fins ara, i veure si el conjunt d'actes promoguts per les diferents organitzacions engloben la totalitat de la Convenció o si, en canvi, queden àrees sense desenvolupar. En darrer lloc, volem comprovar si s'està fent un desenvolupament de tots els seus articles o si es tracta d'una implementació desigual.

Com argumentarem més endavant, partim de la idea que la Convenció no és sols un catàleg de drets, sinó també una filosofia, una manera d'entendre i de fer visible la infància. Per aquesta raó creiem que aquest text s'ha d'implementar com una globalitat que perd el sentit si no hi ha un desenvolupament harmònic de totes les seves parts, això és, dels drets socials i dels drets civils que s'hi recullen. En conseqüència, en el

cas de trobar una aplicació parcial, desigual o fragmentària posaria de manifest que s'ha desvirtuat l'esperit de la Convenció i que, en definitiva, no s'està aplicant.

Per poder fer una anàlisi més exhaustiva que ens permetés arribar a alguna conclusió, necessitàvem altres elements de referència amb què poder comparar-la. Aquests materials, a més del recull d'actes del 20è Aniversari, són els següents:

- *L'Informe sobre els drets de l'infant*, de juliol de 2011, elaborat pel Síndic de Greuges de Catalunya, en compliment de l'article 29.2 de la Llei 14/2010.
- *L'informe Infància a Catalunya 2012-2013* d'UNICEF.

Els actes commemoratius ens aporten la perspectiva més subjectiva de les entitats. Com era d'esperar, es fa una mirada parcial i sectoritzada, pròpia de la problemàtica específica que es tracta en la missió de cadascuna de les organitzacions.

L'informe del Síndic de Greuges de Catalunya, tot i que ens aporta una visió més àmplia, no s'ha de perdre de vista que parteix de les queixes i les denúncies que arriben a la sindicatura, de manera que ens dóna informació sobre què ha estat més denunciat, però no ens parla d'allò sobre què no hi ha queixes perquè l'estudi no té la funció de fer una anàlisi de l'aplicació de tots els drets que es recullen en la Convenció. És a dir, exposa quines són les preocupacions de la societat civil en relació amb la infància, però, com argumentarem en l'apartat d'anàlisi d'aquest treball, això no significa que tots els drets s'estiguin promovent o respectant. De manera implícita, a la societat poden haver-hi

acords tàcits o maneres d'entendre el món infantil on la promoció de determinats drets no es plantegi o, fins i tot, es consideri innecessària o no convenient. En definitiva, el silenci o l'absència d'informació sobre alguns drets no implica necessàriament que estiguin ben implementats, al contrari, ens pot estar parlant indirectament de la concepció social de la infància.

En canvi, l'informe Infància a Catalunya d'UNICEF aporta una perspectiva més àmplia i més objectiva perquè analitza la Convenció en la seva totalitat.

Certament, l'ús d'aquests dos materials no deixa de ser una mirada parcial, però, si més no, exposa quines són les preocupacions que predominen més en el moment actual.

Una de les primeres constatacions que podem fer en aquesta anàlisi, i que ens ha representat una primera dificultat per iniciar aquesta petita recerca, és l'absència d'informes i estudis integrals sobre la infància de caràcter local. Tot i això, el panorama està canviant. D'una banda, UNICEF Comitè Catalunya ha elaborat per primera vegada l'informe *Infància a Catalunya 2012-2013*, que és el que estem utilitzant en aquest treball comparatiu. D'una altra banda, també és cert que a partir de la nova legislació s'estan visualitzant algunes referències on poder contrastar l'evolució del compliment de la Convenció des de la celebració del 20è Aniversari. És el cas de l'informe presentat pel Síndic de Greuges, com a compliment de la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència a Catalunya. Sigui com sigui, una primera necessitat detectada és, precisament, l'elaboració d'informes d'aparició regular sobre el seguiment de com s'està aplicant la Convenció.

1. METODOLOGIA

Per poder desenvolupar aquesta feina, hem actuat com segueix:

En primer lloc, hem presentat de manera resumida els articles de la Convenció ordenats per blocs temàtics. El criteri d'ordenació dels articles que hem seguit és el guió que el Comitè dels Drets de l'Infant demana als estats signants de la Convenció per elaborar els informes periòdics.

En segon lloc, hem identificat els actes que es van fer explícitament per commemorar aquest 20è Aniversari, ja fos el mateix dia 20 de novembre o en períodes més llargs, però sempre vinculats de manera explícita a aquesta commemoració. Per cada acte s'ha elaborat una fitxa descriptiva on s'indiquen l'entitat promotora, la missió, el tipus i els continguts bàsics que s'hi aporten.

Dins d'aquest recull, hi hem incorporat també en una segona agrupació alguns actes importants que van desenvolupar-se al llarg de l'any 2009. Es tracta d'esdeveniments que, tot i estar centrats, òbviament, en la infància i segurament motivats o animats en molts casos per aquesta

commemoració, a diferència dels anteriors, no van ser pensats explícitament com a actes commemoratius. En tot cas, ens són d'utilitat perquè també aporten pistes significatives respecte de l'objectiu que ens hem plantejat.

En tercer lloc, una vegada hem identificat i descrit aquestes propostes, hem elaborat un quadre comparatiu on hem exposat les aportacions de cada entitat en els actes de commemoració, les que estableix l'*Informe sobre els drets de l'infant de 2011* del Síndic de Greuges i, finalment, les que presenta *Infància a Catalunya 2012-2013* d'UNICEF que hem descrit.

Després de fer aquesta feina comparativa, hem desenvolupat tres tasques més:

- Primer, hem destacat tant els drets que apareixen amb més freqüència com els que ho fan menys.
- Segon, comentem les raons que, des del nostre punt de vista, poden explicar l'absència de referències a alguns articles.
- Tercer, suggerim propostes de treball.

2. PRESENTACIÓ DELS INFORMES COMPARATIUS

Els dos textos que hem utilitzat per fer la comparació ens ofereixen dos punts de vista més amplis sobre la Convenció (què es denuncia, en el cas de l'informe del Síndic, i quin és l'estat global de la seva aplicació, en el cas de l'informe de l'UNICEF). Es converteixen en els elements externs que ens permetran objectivar més les nostres conclusions. La idea, doncs, és poder contrastar la informació que es deriva dels actes de la commemoració amb la informació que es deriva de les queixes que ha recollit el Síndic, i, finalment, contrastar-les amb la de l'UNICEF.

2.1. PRESENTACIÓ BREU DE *L'INFORME SOBRE ELS DRETS DE L'INFANT DEL SÍNDIC DE GREUGES DE JULIOL DE 2011*¹

La Convenció regula, en els articles 43 i 44, el Comitè dels Drets de l'Infant, que es crea amb la finalitat d'examinar els progressos aconseguits en el compliment

de les obligacions concretes pels estats membres de la Convenció, valorant els informes que presenten els estats sobre les mesures adoptades per fer efectius els drets que reconeix la Convenció i sobre el progrés assolit.

Si bé Catalunya no presenta directament aquest informe, malgrat tenir la competència plena de protecció de la infància, aquest pot ser una eina útil per determinar el compliment de la Convenció al nostre país.

La Llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència estableix el reconeixement del Síndic de Greuges com a defensor dels drets dels infants, i assigna a aquesta institució la missió de promoure els interessos i els drets dels infants i els adolescents, i la de vetllar pel compliment ple de les condicions del seu desenvolupament integral.

Dins d'aquesta tasca, la Llei estableix que el Síndic i l'adjunt o adjunta al Síndic per a la defensa dels drets dels infants i dels

1. De la introducció i les recomanacions de *l'Informe sobre els drets de l'infant del Síndic de Greuges del 2011*. <http://www.sindic.cat/site/unitFiles/3032/Informe%20sobre%20els%20drets%20infant%202011.pdf>.

adolescents han de presentar anualment a la comissió parlamentària corresponent un informe específic sobre la situació de la infància a Catalunya amb relació als drets que estableix la Convenció de les Nacions Unides i la legislació relativa a infància i adolescència. Aquestes són les fonts per mitjà de les quals el Síndic analitza la situació d'aquests drets i duu a terme la seva tasca per defensar-los i promoure'ls.

Així, en la mesura que la llei demana una valoració del compliment de la Convenció, el Síndic fa aquesta valoració per mitjà de l'anàlisi de les queixes i de la realitat a partir de l'exercici de la seva tasca.

L'informe s'estructura en dues parts. La primera i principal conté l'anàlisi del compliment de la Convenció, dividida en els apartats següents: principis generals, drets de protecció i drets de provisió. En la segona part, s'expliquen les activitats que duu a terme la institució amb relació a la promoció i la difusió dels drets dels infants.

Les seves recomanacions giren entorn dels punts següents:

El principi de l'interès superior de l'infant² i la seva aplicació per les institucions

Prendre mesures concretes per assegurar que l'interès superior de l'infant sigui un factor determinant en totes les accions del poder públic que el puguin afectar.

Assegurar la formació i la suficiència del personal que atén els infants i els adolescents en qualsevol servei i institució.

El dret a ser escoltat en les institucions i els serveis d'atenció a la infància

Establir mecanismes d'opinió en tots els àmbits de desenvolupament infantil (escola, família, lleure, ajuntaments, Generalitat...).

Determinar mecanismes d'escolta en els procediments judicials de separacions i divorcis de parelles amb fills, i en els de menors d'edat estrangers indocumentats.

Les obligacions comunes dels pares i l'assistència de l'Estat en el desenvolupament de l'infant

Incrementar el suport i l'acompanyament a les famílies que dona l'Administració i els serveis adreçats a garantir els drets dels infants en cas de separacions conflictives.

El dret a la protecció contra tota forma de violència

Millorar la coordinació i el treball en xarxa en la detecció, la prevenció i la intervenció en cas de maltractaments.

Protegir l'infant contra els maltractaments en l'àmbit escolar. Adoptar les mesures per prevenir les situacions d'assetjament escolar i afrontar-les de manera immediata.

2. És convenient consultar l'Observació núm. 14 del Comitè per a la Infància de les Nacions Unides, publicada l'abril de 2013.

L'infant privat de l'entorn familiar

Millorar les condicions dels centres: infraestructura, dotació de recursos i composició.

Vetllar pel sistema protector dels infants i dels adolescents tutelats per l'Administració.

L'adopció

Millorar les intervencions dels equips i el treball en xarxa i fomentar els serveis de postadopció.

El dret a un examen periòdic del tractament

Assegurar que l'Administració, com a responsable, revisi les mesures tant de protecció com de justícia juvenil i la seva idoneïtat.

Els drets de l'infant amb discapacitat

Millorar la detecció, la prevenció i la intervenció en cas de maltractaments.

Adoptar mesures perquè qualsevol servei, institució o programa sigui accessible als infants i als adolescents amb discapacitat en tots els àmbits de la vida quotidiana: educació, lleure, transport, joc, etc.

2.2. PRESENTACIÓ BREU DE L'INFORME *INFÀNCIA A CATALUNYA 2012-2013*³ D'UNICEF

UNICEF Comitè Catalunya va elaborar, el 2012, el primer informe sobre la situació de la infància a Catalunya en compliment de la seva missió de vetllar per l'aplicació de la Convenció sobre els drets de l'infant de 1989 i fer-ne el seguiment, així com donar a conèixer les recomanacions del Comitè dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides específiques per a l'Estat espanyol. Segons l'UNICEF, aquest informe s'emmarca en la presentació del segon informe *Infancia en España 2012-2013* i vol contribuir a situar la infància i els seus drets entre les prioritats de l'agenda social i política catalana a partir d'una primera anàlisi dels principals àmbits de l'aplicació de la Convenció a Catalunya.

L'estructura del document respon a una versió senzilla de l'informe que el Comitè dels Drets de l'Infant demana als estats part cada quatre anys per a les revisions periòdiques sobre el compliment de la Convenció. S'organitza en tres blocs que repassen la situació a Catalunya en relació amb els tres aspectes fonamentals de cara a l'exercici dels drets dels infants:

- a) Les mesures generals d'aplicació de la Convenció, que són el conjunt de mesures administratives, legislatives i institucionals que, de manera transversal, permeten fer efectius els drets reconeguts en la Convenció, és a dir, són les condicions necessàries que els estats han de generar per a l'exercici dels drets.

3. De la introducció de l'informe UNICEF Catalunya. Infància a Catalunya 2012-2013. Barcelona, maig de 2012. http://www.unicef.es/sites/www.unicef.es/files/Infancia_a_Catalunya_2012-2013.pdf.

- b) Els principis rectors de la Convenció són els postulats i els requisits implícits a l'hora d'interpretar i exercir tots els drets.
- c) Els drets dels infants reconeguts com a tals són tots i cada un dels detallats en la Convenció, ja siguin drets a la supervivència i al desenvolupament com drets de protecció o participació.

En cada un dels apartats s'identifica sintèticament en quina situació es troba actualment Catalunya i es recullen les recomanacions més rellevants fetes pel Comitè dels Drets de l'Infant sobre cada tema en les seves observacions finals a l'Estat espanyol d'octubre de 2010. Les propostes principals són:

- Assegurar la despesa pública en polítiques d'infància per reduir el dèficit històric de Catalunya i apropar-nos a la mitjana europea, en especial, garantint les partides amb més impacte sobre el benestar dels infants en temps de crisi (prestacions per infant a càrrec, beques menjador, ajuts escolars, ajuts per a activitats extraescolars, per a infants amb discapacitat, per a escoles bressol...). Aquestes inversions són imprescindibles per a l'exercici dels seus drets i la promoció de la igualtat d'oportunitats i l'equitat.
- Adoptar un pla català per al benestar i contra la pobresa infantil, a partir d'un compromís polític ampli, i amb objectius quantificables, mesures concretes i recursos específics, de manera que el sistema de protecció social català per a la infància sigui més extens i eficaç i permeti reduir la pobresa infantil, tal com han aconseguit en els darrers anys alguns països europeus.
- Aprofitar l'oportunitat de la signatura d'un pacte per a la infància a Catalunya, així com la creació recent de la Comissió Parlamentària d'Infància, per millorar el seguiment i la rendició de comptes de l'acció de govern en aquesta matèria, a partir d'un marc de principis i prioritats clars compartit pels agents polítics, socials i econòmics. Caldrà que aquest acord es concreti en mesures polítiques consensuades dotades dels recursos suficients, de manera que això representi un avenç en l'aplicació de la Convenció a Catalunya.
- Avançar en la incorporació de la perspectiva dels infants en la presa de decisions (inclouent-hi els nens i nenes en situacions de vulnerabilitat especial), mitjançant la posada en marxa i la millora de mecanismes de participació d'infants i adolescents, des del Consell Nacional a consells locals, participació en la vida escolar i el lleure, consentiment informat en l'àmbit de la salut o el paper actiu als mitjans de comunicació, entre d'altres.
- Crear una secretaria general d'infància que promogui i protegeixi els drets de tots els infants i que coordini efectivament l'aplicació de la Convenció a Catalunya, que depengui de la Generalitat de Catalunya.
- Reforçar i diversificar els serveis d'atenció i educació a la primera infància (garantint el finançament adequat i la qualitat de les escoles bressol públiques i ampliant els programes socioeducatius per a les famílies) i

ampliar les mesures de conciliació en la línia dels principals països europeus per tal d'afavorir la criança positiva i la criança saludable.

- Adoptar les mesures necessàries, amb els recursos suficients, per tractar les múltiples causes del fracàs i l'abandonament escolars a Catalunya. Garantir el dret de tots els infants a una educació realment inclusiva i, alhora, promoure'n l'accés a activitats de lleure, d'esport i culturals de qualitat que en fomentin la participació activa per tal que representin una millora de les oportunitats educatives i un exercici de ciutadania.
- Incorporar la infància com una prioritat de la cooperació, tal com preveu la Llei catalana de cooperació, amb actuacions a favor dels drets a la supervivència i al desenvolupament infantil (nutrició, aigua i sanejament, educació i salut), i també amb programes de protecció de la infància que en considerin la participació activa i tinguin la intenció de complir els objectius de desenvolupament del mil·lenni i reduir la pobresa arreu del món, començant pels infants.

3. LLISTA D'ACTES I TAULA COMPARATIVA

La celebració del 20è Aniversari de la Convenció a Catalunya va ser molt destacada entre les entitats socials, que van promoure un gran nombre d'actes commemoratius i un volum important de publicacions de naturalesa diversa. Presentem, en primer lloc, una relació

dels esdeveniments que es van notificar a la Comissió d'Infància de Justícia i Pau i a l'Observatori dels Drets de la Infància.⁴ En segon lloc, fem l'anàlisi dels articles més rellevants de la Convenció que es relacionen amb cadascun dels actes i els comparem entre si.

Entitat	Acte
Càritas Diocesana de Barcelona	Projecte: «El nostre compromís amb els infants, els adolescents i les seves famílies».
Bureau International Catholique de l'Enfance BICE	Manifest: Crida mundial per a una nova mobilització a favor de la infància.
UNICEF	Projecte 2009: edició especial de la commemoració dels 20 anys de la Convenció sobre els drets de l'infant.
Observatori dels Drets de la Infància de Catalunya	Manifest: Compromís vers la infància davant el 20è Aniversari de la Convenció.
Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat i la Diputació de Barcelona	Jornada: Pràctiques Professionals en Clau de Drets.

4. En l'annex núm. 1 es recull la llista de fitxes descriptives de cadascun dels actes. A cada fitxa hi consten el nom de l'entitat, el tipus d'acte que van impulsar, el tema bàsic d'aquell acte i les conclusions i les propostes a què van arribar.

Entitat	Acte
Intervida	Taula rodona: «La Convenció sobre els drets de l'infant, la més ratificada i, a la vegada, la que més s'incompleix».
Fundació Secretariat Gitano	Jornada: Els Drets dels Infants Romagitanos de l'Est a Casa Nostra.
Institut d'Estudis Catalans	Seminari: La realització dels drets dels infants avui.
Asociación Española de Profesores de Derecho y Relaciones Internacionales	Jornada: La Protecció dels Infants segons el Dret Internacional i en les Relacions Internacionals, dins les jornades en commemoració del 50è Aniversari de la Declaració universal sobre els drets de l'infant.
Fundació Vicki Bernadet	Jornada: Intervenció i Prevenció: camins paral·lels.
Save The Children	Projecte i jornada 2009: Els drets dels infants als països del sud.
Secretaria d'Infància i Adolescència, amb el suport de Diomira	Jornada: Cap al Consell Nacional d'Infància i Adolescència a Catalunya.
Casal dels Infants del Raval	Compareixença parlamentària: «Propostes al Projecte de llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència».
Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya	Jornada: «Treball comunitari amb la Infància i programa de sensibilització dels drets. Elaboració i difusió d'un vídeo sobre els drets de la infància».
Síndic, el defensor de les persones	Informe extraordinari: La protecció de la infància en situació d'alt risc social a Catalunya.
Fundació Quatre Vents	Jornada: Conciliació de la Vida Familiar i Laboral.
Comissió d'Infància de Justícia i Pau i Fundació Pere Tarrés	Manifest de Montserrat: Les necessitats no materials de la infància, fonament de la seva protecció.

La taula que ve a continuació és la comparació entre els actes commemoratius, l'informe d'UNICEF i l'informe del Síndic de Greuges. A la primera columna s'indica el número de l'article en la

Convenció, i a la segona, el contingut a què fa referència. A les altres tres columnes s'han anat marcant a quins drets s'ha fet referència en cadascun dels actes de manera més rellevant i explícita.

Articles de la Convenció

	20è Aniv.	UNICEF	SÍNDIC
1 Edat	x		
2 No-discriminació	x	x	
3 Interès superior de l'infant	x	x	x
4 Transparència en l'aplicació de recursos			
5 Direcció i orientació paternes per exercir els drets			
6 Dret a la vida i al desenvolupament	x		
7 Dret a un nom i una nacionalitat	x		
8 Preservació de la identitat			
9 Atenció per part dels pares; no-separació dels pares			
10 Reunió de la família; contactes amb els pares			
11 Trasllats i retencions il·lícits d'infants			
12 Opinió de l'infant	x	x	x
13 Llibertat d'expressió i informació			
14 Llibertat de pensament, consciència i religió			
15 Llibertat d'associació i reunions pacífiques			
16 Protecció de la vida privada, honra i reputació			
17 Accés a la informació pertinent i paper dels mitjans de comunicació	x		
18 Responsabilitat dels pares	x	x	x
19 Maltractaments: abusos i descurança	x		x
20 Infants privats del seu medi familiar: protecció	x	x	x
21 Adopció	x	x	x
22 Infants refugiats	x		
23 L'infant impedit			x

	20è Aniv.	UNICEF	SÍNDIC
24 Salut i serveis mèdics	x	x	x
25 Examen (inspecció) periòdic dels centres d'internament d'infants			x
26 Seguretat Social i serveis de guarda d'infants			
27 Nivell de vida adequat	x	x	x
28 Educació, especialment escolarització i orientació professional	x	x	x
29 Objectius de l'educació	x	x	x
30 Infants de minories o grups indígenes			
31 El joc: descans, esbarjo i participació en la cultura i les arts	x	x	x
32 Treball infantil	x		
33 Ús indegut d'estupefaents			
34 Explotació sexual	x		
35 Tràfic d'infants	x		
36 Altres formes d'explotació			
37 No a les tortures ni al tracte cruel o degradant; situació dels infants privats de llibertat; pena capital i presó perpètua			
38 Infants en conflictes armats			
39 Recuperació física i psicològica en casos de maltractaments, abusos i descurança; recuperació física, psicològica i reintegració social dels infants objecte de maltractaments o que han anat a la guerra	x	x	
40 Administració de justícia juvenil	x	x	x
41 Aplicació de la norma més favorable			
42 Difusió de la Convenció			

4. ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ

El primer aspecte que volem destacar en l'anàlisi dels actes commemoratius és que la Convenció encara és un document relativament poc conegut i poc implementat i que, sobretot, no es desenvolupa ni s'aplica en tota la seva amplitud de manera homogènia, tot i que fa quasi 25 anys que es va promulgar.

El segon aspecte és que, malgrat la distància temporal entre els actes (2009) i els documents de comparació (2011 i 2012), hi ha coincidència en les problemàtiques i les necessitats que s'hi manifesten. Els dos informes objectius confirmen que el pas del temps no ha reconduït les mancances que les entitats i les associacions han detectat en els actes de celebració del 20è Aniversari de la Convenció.

La taula comparativa ens mostra de forma explícita quines són les preocupacions de la societat envers la infància (a qui preocupa i des de quina perspectiva, ja sigui per identificar mancances o per suggerir línies de treball), però també ens indica quines són les temàtiques o els aspectes essencials de la Convenció que queden relegats a un segon terme. En

aquests casos, no sabem si això passa perquè es tracta de drets que es consideren totalment assolits i, per tant, no generen preocupació o, en canvi, perquè se'ns mostra una percepció implícita de la infància tant de les entitats com de la nostra societat, en el sentit que alguns drets, tot i estar recollits en la Convenció, encara no s'han interioritzat en el conjunt de la ciutadania (entitats, organitzacions, administracions...) i no són explícitament una font de preocupació. Aprofundir en aquesta qüestió ha de ser motiu d'una recerca específica.

Sigui com sigui, s'observa un desenvolupament irregular del conjunt de drets i, com hem dit anteriorment, cal entendre que la Convenció té sentit si es desenvolupa com un tot harmònic tant dels drets socials com dels drets civils.

Els drets civils i els drets socials són de naturalesa jurídica diferent. Pròpiament, segons la terminologia que estableix la Declaració universal dels drets humans de 1948, hauríem de dir-ne *drets civils i polítics* i *drets econòmics, socials i culturals*. Per simplificar, parlarem de drets civils i drets socials.

En efecte, els drets civils, també anomenats de la primera generació, provenen de la Declaració dels drets de l'home i del ciutadà de la Revolució Francesa de 1789. Són els drets de participació, actius i voluntaris. Són els que ens ajuden a créixer com a persones. Demanen que els poders públics els respectin i els promoguin i no que se cenyeixin a una simple no-ingerència.

En canvi, els drets socials, o de segona generació, provenen de la Declaració soviètica dels drets del poble treballador i explotat de 1918. Són els drets de supervivència, de protecció, i són obligatoris, no s'hi pot renunciar, però són passius. Per ser satisfets demanen la conducta activa de l'Estat, inversions, dedicació de recursos.

Els drets civils no han estat reconeguts als infants fins a la Convenció de 1989, un text que estableix drets civils i drets socials, per bé que continuen mantenint la seva naturalesa jurídica pròpia. Cal recordar que la Convenció és un text comprensiu, en el sentit que tots els drets que conté tenen la mateixa jerarquia, que es complementen entre si i ens ajuden a satisfer els altres. Però hi ha una contrastació entre una i altra mena de drets que no és d'origen jurídic, perquè, a la pràctica, encara hi ha la percepció, si bé subliminal, que els drets socials són prioritaris, més importants, i que s'han de satisfer abans que els drets

civils; s'estan confonent drets i, en fons, es dificulta l'aplicació de la Convenció.

D'aquesta distinció apareixen dos corrents interpretatius dels drets infantils: aquell que posa èmfasi en la protecció (definició d'*infant* com a objecte de protecció) i que incorpora posteriorment les condicions de vida digna per als nens i nenes, també anomenats drets socials, i aquell que apunta a la igualtat de drets i a una participació activa dels nens i nenes en la societat, remarcant la importància dels drets civils (definició d'*infant* com a subjecte de dret).⁵ Cal fer un treball sistemàtic per superar el desequilibri entre aquests dos corrents interpretatius dels drets infantils i, alhora, impulsar una reflexió col·lectiva sobre els implícits que fan prevaler una perspectiva per damunt de l'altra. Convé remarcar novament que la Convenció té sentit si es fa un desenvolupament harmònic de tots els drets, és a dir, de les dues perspectives de què estem parlant.

En el cas de l'informe del Síndic de Greuges, es veu que hi ha més sensibilitat social vers els drets socials que vers els drets polítics de la infància. Es confirma que socialment predomina una mirada de caràcter protector vers la infància en detriment de la seva promoció com a grup social específic.⁶ És a dir, es manté el treball sobre els drets socials però es

5. LIEBEL, Manfred i MARTÍNEZ, Marta. *Infancia y derechos humanos*. IFEJANT. Lima: Instituto de Formación para Educadores de Jóvenes, Adolescentes y Niños Trabajadores de América Latina y en Caribe, 2009.

6. La mostra més clara d'aquest fet és l'enrenou i l'aspecte mediàtic i polític que s'ha organitzat al voltant del tema de la desnutrició infantil a Catalunya. Més enllà de l'intent de minimitzar el problema per part d'uns, o l'oportunisme polític i la demagògia d'alguns altres, es posa de manifest que les alarmes

descuïden els drets civils,⁷ que es dilueixen tant en la seva integralitat com en la seva transversalitat.

En el cas de l'informe d'UNICEF, destaquen la necessitat de garantir la despesa pública en polítiques d'infància en temps de crisi, la preocupació per la pobresa infantil a Catalunya i l'oportunitat històrica de tirar endavant el Pacte per a la infància al nostre país.

Del seu contingut es desprèn que la crisi actual està afectant els anomenats drets socials (prestacions per fills a càrrec, per infants amb discapacitats, beques de menjador, ajuts escolars per a activitats extraescolars i escoles bressol) i s'assegura igualment la necessitat d'incorporar la perspectiva de la infància en la presa de decisions i la participació política, promoure la creació dels consells locals i la posada en marxa del Consell Nacional d'Infància a Catalunya.

4.1. SÍNTESE DE REFLEXIONS, OPINIONS I PROPOSTES DELS DIFERENTS ACTES

Respecte a les raons que fan que hi hagi mancances en el desenvolupament d'alguns dels articles, avaluem tres explicacions possibles:

- La temàtica específica sobre la qual no es parla, no cal treballar-la perquè es considera que aquell dret ja està assolit o no es produeix aquella necessitat o dèficit en el nostre territori.

Aquesta seria una situació òptima d'assoliment d'un dret i de la seva normalització. En tot cas, com que l'exercici dels drets sempre és perfectible i millorable, i sempre hi ha el risc d'una involució, seria convenient fer explícita la manera com aquest dret es promou, així com les mesures que es preveuen en cas d'un desenvolupament irregular.

Al marge d'això, s'ha d'estar atent a les possibles formes atenuades de mancances que es poden manifestar d'una manera subtil en un dret aparentment assolit. Per exemple, a Catalunya no hi ha infants soldat, però poden haver-hi infants que vénen de territoris on aquesta vivència sí que hi estigui present. Una altra manera atenuada pot estar aquí sotmesa a estructures de domini, com pot ser la pertinença a una banda. En aquest cas, tot i no ser pròpiament una situació d'infant soldat, podem considerar que la problemàtica s'hi aproxima o és una contextualització d'aquest fet en el nostre territori.

- La temàtica específica sobre la qual no es parla ja es treballa de manera transversal en altres accions, de manera que

es disparen sobretot quan es fan evidents les carencies de tipus material, mentre que tot allò que afecta la consideració global de la infància com a grup social al qual cal donar un protagonisme actiu i responsable en la societat de què formen part com a ciutadans de ple dret és sistemàticament obviat.

7. Com en el cas anterior, és curiós veure com alguns col·lectius han apel·lat a protegir els infants quan en un informatiu infantil aquests han manifestat les seves opcions polítiques sobre la situació a Catalunya respecte dels drets a decidir. Sembla que la manifestació d'una opinió política per un adolescent ha d'interpretar-se sempre com una manipulació dels adults, en lloc de ser considerada com l'opinió d'un ciutadà o ciutadana que té criteri.

sense ser explícitament abordat aquell article, no està descuidat.

En aquest cas, considerem la conveniència de fer explícit on i com s'està treballant cadascun dels drets. Des del punt de vista de la promoció dels drets, una acció serà efectiva quan hi hagi consciència sobre allò que es vol promocionar i per què cal fer-ho, la intencionalitat d'impulsar accions específiques i una estratègia clara que posi de manifest les tasques que s'estan implementant. Des d'aquest punt de vista, podem afirmar que realment s'està treballant per a la promoció d'un dret quan es fa explícita la consciència sobre quan i com s'està fent aquest treball i la intenció que hi ha. El risc habitual en les transversalitats és que allò que es treballa sigui tan implícit que, finalment, quedi diluït i realment no s'estigui fent cap treball.

- No es percep com a necessitat. Per a la nostra societat el desenvolupament d'un dret determinat no és una prioritat.

Aquest cas, per nosaltres el més crític i preocupant, posa de manifest que l'existència d'una llei no assegura el canvi de mentalitat i d'actitud de la població. En el cas de l'anàlisi que hem presentat, es veu un clar predomini dels aspectes relacionats amb la protecció, mentre que es percep com a menys necessària o no preocupant la promoció dels drets que tenen a veure amb el desenvolupament integral de l'infant com a ciutadà i com a persona activa de la societat de què forma part. Com dèiem anteriorment, hi ha una clara diferència entre la promoció dels drets socials i la dels drets civils.

Insistirem novament en el fet que la Convenció ha d'entendre's com un tot i

que només desenvolupar-ne una part en detriment de les altres és, en definitiva, no estar aplicant-la.

4.2. PROPOSTES D'ACCIÓ

Pel que fa a la tercera explicació, la més preocupant des del nostre punt de vista, és fonamental iniciar campanyes educatives perquè obrin corrents nous d'opinió i s'acabi comprnent la conveniència de promoure aquests drets. Aquest és el punt més crític perquè, com es pot veure, aquests canvis es poden arribar a donar mitjançant processos socioeducatius on intervenen el màxim d'agents possibles (formals, socials, informals), si aquests treballen de manera cooperativa i amb una actitud de reforç per a la consecució d'un objectiu comú.

D'altra banda, tal com indicàvem a l'inici d'aquest treball, es constata també que, ara per ara, a Catalunya no hi ha cap organisme públic que faci el seguiment de l'aplicació global de la Convenció. No hi ha estudis objectius fets per l'Administració sobre l'estat real de la infància. Calen indicadors objectius i fiables que permetin tenir una visió tan precisa com sigui possible sobre els reptes de futur, lluny de partidismes, de demagògies o d'alarmismes infundats. Segurament aquesta és una feina que es podria fer des de l'Observatori dels Drets de la Infància si es dotés dels instruments i el pressupost necessaris.

Aquestes reflexions, conclusions, propostes o accions que es proposaven en els diferents actes que hem analitzat poden ser una contribució a la planificació i l'establiment de polítiques d'infància

i al desenvolupament del Pacte per a la infància a Catalunya signat recentment.

Les hem ordenat segons a qui van adreçades i què es demana.

A L'ADMINISTRACIÓ

Sobre la infància en risc (prevenció)

- Arribar a temps: prevenir les situacions de risc i proporcionar suport per combatre-les en la primera maternitat i els 0-3 anys.
- Ampliar la xarxa de centres oberts i promoure la formació parental per a la petita infància.
- Impulsar polítiques de prevenció de l'abús sexual infantil. Millorar el treball amb joves agressors en els circuits de justícia juvenil, així com tractar obertament aquesta problemàtica a l'escola i la societat en el seu conjunt.
- Impedir que siguin discriminats pel fet de ser estrangers i garantir les seves necessitats bàsiques.
- Garantir una atenció normalitzada als menors immigrants no acompanyats.
- Acompanyar els nois i noies que han estat tutelats en el procés d'autonomia.
- Impulsar un model de centres petits que permetin educar els nois tutelats en un entorn similar al d'una llar tant com sigui possible.
- Intensificar la prevenció i la lluita contra la realitat dels abusos sexuals infantils en la societat i en les activitats amb infants.
- No oblidar les problemàtiques pròpies dels nens i nenes gitanos vinculades al respecte de les seves particularitats culturals i identitàries (escola, veïnatge, pautes de criança...).

Suport a les famílies

- Consolidar el projecte «Suport maternoinfantil» dins de la Cartera de serveis socials i oferir-lo a totes les famílies, siguin vulnerables o no.
- Recuperar el projecte de suport domiciliari. Crear espais d'orientació parental.

- Crear pisos per a famílies monoparentals en situació d'alta vulnerabilitat.
- Donar suport a les famílies i a la comunitat per assegurar la participació i la inclusió infantils.

Escola i educació

- Crear espais de suport tutorial i seguiment individual per millorar el rendiment escolar a secundària i evitar situacions de risc (espais organitzats d'oci nocturn).
- Treballar per reduir el fracàs escolar (infantil).
- Promoure situacions educatives i fer que els professionals les implementin per aprofitar la capacitat resilient de la infància que els permeti arrelar-se novament.

Consolidació de les polítiques públiques

- Intensificar les polítiques internacionals i transnacionals per eradicar les situacions més crítiques.
- Liderar autèntiques polítiques d'infància i sensibilitzar la ciutadania envers les necessitats infantils.
- Fer propostes innovadores i incloure als programes accions que permetin millorar les condicions de vida dels infants i adolescents i eradicar així la vulneració dels seus drets.
- Reduir l'asimetria entre el compliment dels anomenats drets socials que són febles però que estan dins de l'agenda política: salut, educació, protecció (benestar material, salut i seguretat, benestar educatiu, conductes i riscos...) i la invisibilitat dels drets civils i polítics (dret d'opinió, d'associació, a ser escoltat, de participació).

Participació infantil

- Intensificar la participació dels nens i nenes a la societat. En els països desenvolupats, els nens i nenes només són receptors passius i se'ls educa perquè donin per fet el gaudi dels drets. Tampoc no s'escolta què opinen sobre les qüestions que els afecten personalment.
- Desenvolupar el Consell Nacional d'Infància com a òrgan per potenciar la participació, promoure la visualització de la infància, donar-li un lloc a l'agenda política i incorporar-la als drets polítics d'opinió i participació a Catalunya.
- Difondre el convenciment que per conquerir espais reals de participació infantil cal la complicitat de tots: els parlamentaris, el govern, la societat civil i els mateixos nens i nenes. La participació és l'únic camí per sentir-se part d'alguna

cosa, per sentir-se part de la societat, perquè el sentit de pertinença a un col·lectiu o a una comunitat no es pensa, se sent.

Promoció activa de la Convenció

- Assumir que la Convenció s'ha d'entendre com un tractat de mínims i que el grau de compliment d'aquests mínims és escàs malgrat la creació del Comitè dels Drets de l'Infant.
- Intensificar el treball en profunditat de la Convenció i veure-la com una totalitat, no com la suma de les parts. O avança tot alhora o no avança.
- Difondre activament la idea de subjecte de drets i mostrar la pràctica de l'exercici d'aquests drets. Valorar la importància dels mitjans de comunicació en aquests processos.

A LES ENTITATS

Enquadrament professional i interès superior de l'infant

- Atendre les necessitats dels infants des de la seva òptica i la seva comunitat, acompanyant-los en els processos i sensibilitzant la societat sobre aquestes.
- Adaptar les accions que es facin amb la infància i l'adolescència a les seves pròpies necessitats i característiques socials i individuals i assegurar que estiguin vinculades als processos socioafectius de la població.

- Detectar necessitats, garantir la protecció i vetllar pel benestar i el desenvolupament infantil material i espiritual.
- Assegurar a tots els professionals que treballen amb infants una formació específica sobre la Convenció, especialment els de protecció i justícia.
- Garantir que l'eix central del treball amb la infància i l'adolescència sigui la participació i el respecte. Definir bé què significa l'interès superior de l'infant i fer possible la visualització de la seva concreció.

A LA SOCIETAT EN GENERAL**Escolta, protagonisme infantil**

- Facilitar temps i espais de trobada familiar.
- Escoltar la veu dels infants i reconèixer la seva ciutadania plena atorgant-los els mateixos drets i responsabilitats que a la resta de la població.
- Implicar-se més activament en el treball amb aquest col·lectiu, no per a aquest.
- Canviar el concepte i l'exercici de la participació infantil. Es constata que el problema actual rau en la gestió que els adults en fan i en les pors i el desconeixement vivencial i formatiu que ens han influït.
- Potenciar la participació infantil com a garantia de transmetre el compromís cívic, la responsabilitat i la capacitat crítica a l'hora d'exercir la ciutadania.
- Organitzar espais de participació comunitària.

Apropar la Convenció a les dinàmiques socials

- Promoure l'efectivitat de la Convenció des de les diferents competències, relacions i àrees de responsabilitat.
- Animar els infants a exigir el compliment dels seus drets. Manifestar les seves opinions i organitzar-se per fer-los visibles. Aconseguir que confiïn en l'adult i que el reconeixin com a acompanyant indispensable per al seu desenvolupament integral i harmònic.
- Implicar la ciutadania en el procés de pressió a les institucions i els estats per implementar polítiques públiques en línia amb el compliment global dels drets de la infància.
- Donar protagonisme proactiu als mitjans de comunicació. Garantir el dret a una informació adequada i a la protecció de la seva intimitat. Controlar el sensacionalisme i denunciar la vulneració dels seus drets.

5. ANNEXOS

5.1. ACTES RELACIONATS DIRECTAMENT AMB LA CELEBRACIÓ DEL 20è ANIVERSARI DE LA CONVENCIÓ

Entitat: Càritas Diocesana de Barcelona	
Any de fundació: A Barcelona, l'any 1942, a partir del Secretariat de Beneficència	
Missió: Acollir les persones en situació de pobresa i necessitat i treballar-hi perquè siguin protagonistes del seu propi desenvolupament integral des del compromís de la comunitat cristiana. Inclou l'acció social, la sensibilització de la societat i la denúncia de les situacions d'injustícia amb fets i paraules per aconseguir un món més just i solidari.	
Adreça i contacte: Via Laietana 5, entl. 08003 Barcelona Tel.: 93 344 69 00 A/e: info@caritasbcn.org http://www.caritasbcn.org/ca/	
Típus d'acte: Projecte per al 2009 «El nostre compromís amb els infants, els adolescents i les seves famílies»	Data: de gener a desembre
Articles de la Convenció relacionats: Article 6, dret a la vida i al desenvolupament (II, principi general). Article 27, nivell de vida adequat (V, salut i benestar). Article 28, educació (VI, educació, esbarjo i activitats culturals).	

Reflexions, conclusions, propostes o accions:

- Propostes de treball per a la petita infància, l'adolescència i les famílies.

Petita infància:

- Consolidar el projecte «Suport maternoinfantil» dins de la Cartera de serveis socials.
- Oferir-lo a totes les famílies, siguin vulnerables o no.
- Facilitar temps i espais de trobada familiar.
- Ampliar la xarxa de centres oberts i promoure la formació parental per a la petita infància.
- Treballar per la reducció del fracàs escolar (infantil).

Adolescència:

Crear espais de suport tutorial i seguiment individual per millorar el rendiment escolar a secundària i evitar situacions de risc (espais organitzats d'oci nocturn).

Infants/adolescents i família:

- Recuperar projectes de suport domiciliari. Crear espais d'orientació parental.
- Integrar-los en espais de participació comunitària.
- Crear pisos per a famílies monoparentals en situació d'alta vulnerabilitat.

Entitat: Bureau International Catholique de l'Enfance (BICE)

Any de fundació: 1948

Missió:

Dins de la perspectiva cristiana, l'associació actua amb l'objectiu de promoure el desenvolupament integral de tots els infants, i així fer valer totes les forces per promocionar la dignitat dels infants i aplicar els seus drets, a vegades violats. El BICE, que va contribuir en l'elaboració de la Convenció de les Nacions Unides, es basa en aquest document i dóna suport perquè s'apliqui.

Adreça i contacte:

70 Boulevard de Magenta Paris Ile-de-France
75010 França
Tel.: (33 1) 53 35 01 00
Fax: (33 1) 53 35 01 19
Web: <http://www.bice.org/es/>

Típus d'acte:

Manifest Crida mundial per a una nova mobilització a favor de la infància

Data:

4-6-2009 per al
20-11-2009

Articles de la Convenció relacionats:

Tots els articles de la Convenció en conjunt, que és objecte d'una crida mundial a favor de la infància.

Reflexions, conclusions, propostes o accions:

- Distància entre el que estableix la Convenció i la situació real dels infants arreu del món.
- Repàs de les diferents situacions crítiques de violència i desarrelament infantil (cultural, familiar, religiós...).
- Petició perquè els estats ratifiquin i apliquin efectivament la Convenció i treballin de manera clara per eradicar les diferents formes de violència que pateix la infància.
- Crida a fer polítiques internacionals i transnacionals per eradicar les situacions més crítiques.
- Crida a la societat civil i a les institucions per promoure l'efectivitat de la Convenció a partir de les seves competències i àrees de responsabilitat.
- Promoure situacions educatives i fer que els professionals les implementin per aprofitar la capacitat resilient de la infància que els permeti arrelar-se novament.
- Donar suport a les famílies i a la comunitat per assegurar la participació i la inclusió infantils.

Accés al text complet:

http://77.246.179.85/aa_upload/7dc1of2cdabf56575884fff9bafc49b5/crida.pdf

Entitat: UNICEF	
Any de fundació: UNICEF es va crear el 1946, per decisió de l'Assemblea General de les Nacions Unides	
Missió: Garantir el compliment dels drets dels infants a la salut, l'educació i la seva protecció a tot el món. El Fons de les Nacions Unides per a la Infància (UNICEF) és l'organització internacional principal que treballa per promoure els drets de la infància i aconseguir canvis en la vida de milions d'infants.	
Adreça i contacte: Telèfons: 93 453 17 82 / 93 453 82 89 / 93 323 63 13 C/ Mallorca, 346 08013 Barcelona A/e: catalunya@unicef.es http://www.unicef.es/	
Tipus d'acte: Projecte per al 2009 Edició especial: commemoració dels 20 anys de la Convenció dels drets de l'infant	Data: de gener a desembre
Articles de la Convenció relacionats: Promoció de la Convenció en conjunt.	
Reflexions, conclusions, propostes o accions: <ul style="list-style-type: none"> • La necessitat de la Convenció. Importància intemporal. Filosofia, comitès, protocols. • Repercussions en les institucions públiques i privades. • Progressos i desafiaments. Diversos punts de vista sobre la Convenció. • Riscos i oportunitats: dificultats per aplicar la Convenció durant el segle XXI com a resultat de la crisi econòmica. 	

Entitat: Observatori dels Drets de la Infància de Catalunya	
Any de fundació: 2006	
Missió: Aquest Observatori té com a missió contribuir al foment i el respecte dels drets reconeguts a la infància per l'ordenament jurídic intern i per les normes internacionals, i vetllar per la garantia i el compliment d'aquests drets i normes.	
Adreça i contacte: Av. Paral·lel, 52, 6a planta 08001 Barcelona Tel.: 93 553 67 79 http://www.gencat.cat/benestarsocialifamilia/observatori	
Típus d'acte: Manifest/Compromís vers la infància davant el 20è Aniversari de la Convenció	Data: 20-11-2009
Articles de la Convenció relacionats: Manifest a favor d'un impuls més gran de la Convenció a Catalunya, però en destacaríem els articles següents: 2 (no-discriminació), 3 (interès superior de l'infant), 6 (dret a la vida i al desenvolupament) i 12 (opinió de l'infant), que constitueixen el grup dels drets principals. També els articles 12 al 17, és a dir, el conjunt dels drets civils, i l'article 20, que tracten sobre els infants privats del seu medi familiar (iv, entorn familiar).	
Reflexions, conclusions, propostes o accions: <ul style="list-style-type: none"> • Als pares, les mares i les famílies: responsabilitzar-se, donar suport, protegir, educar i escoltar tot respectant el punt de vista dels infants i adolescents. • A les institucions i administracions: liderar autèntiques polítiques d'infància i sensibilitzar la ciutadania envers les necessitats infantils. • Als partits polítics: fer propostes innovadores i incloure als programes accions que permetin millorar les condicions de vida dels infants i adolescents, i eradicar la vulneració dels seus drets. • Als legisladors i els cossos de seguretat: vetllar per l'interès superior de l'infant, garantir la seva protecció jurídica i tractar amb sensibilitat els casos infantils. • A les entitats i associacions: atendre les necessitats dels infants en la seva comunitat i sensibilitzar-hi la societat. • Als professionals d'infància en general: detectar les seves necessitats, garantir la seva protecció i vetllar pel seu benestar i desenvolupament material i espiritual. • Als mitjans de comunicació: garantir el dret a una informació adequada i a la protecció de la seva intimitat. No caure en el sensacionalisme i denunciar la vulneració de drets. • A la ciutadania en general: escoltar la veu dels infants i reconèixer la seva ciutadania plena atorgant-los els mateixos drets i responsabilitats que a la resta de la població. • Als mateixos infants: exigir el compliment dels seus drets, manifestar les seves opinions i organitzar-se per fer-se visibles. Reconèixer la figura de l'adult com a acompanyant indispensable per al seu desenvolupament integral i harmònic. 	

Entitat: Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat i Diputació de Barcelona	
Any de fundació:	
Missió:	
Adreça i contacte:	
Tipus d'acte: Jornada Pràctiques Professionals en Clau de Drets	Data: 20-11-2009
Articles de la Convenció relacionats: Els articles 2 (no-discriminació), 3 (interès superior de l'infant), 6 (dret a la vida i al desenvolupament) i 12, opinió de l'infant, que constitueixen el grup dels drets principals. També els articles 12 al 17, és a dir, el conjunt dels drets civils, i l'article 19, maltractaments (IV, entorn familiar).	
Reflexions, conclusions, propostes o accions: <ul style="list-style-type: none"> • Dèficit en la pràctica de l'exercici dels drets de la infància. • Necessitat de la presència dels adults responsables per assegurar l'exercici adequat dels drets. • Es presenten setze criteris que ha de complir el professional d'atenció a la infància. • Es presenten diversos exemples concrets de respecte i promoció dels drets de la infància: <ul style="list-style-type: none"> – Pla d'infància de l'Hospitalet. – Presentació del pla «I tu què opines?» de la FEDAIA. – «Coneix els teus drets», del CEESC. – RUMI, detecció de maltractaments, de la DGAIA. – També el projecte de la UOC «Internet i xarxes socials: riscos i oportunitats». 	

Entitat: Intervida	
Any de fundació:	
Missió: És una ONG internacional de cooperació per al desenvolupament que actua localment amb les comunitats per promoure el canvi social sostenible a través de la millora de les condicions de vida de les poblacions vulnerables, en especial de la infància, i incidint en les causes de la pobresa i les desigualtats.	
Adreça i contacte: C/ Pujades, 77-79, 4a planta 08005 Barcelona Tel.: 93 300 11 01 / 902 191 919 Fax: 93 309 68 68 Web: http://www.intervida.org/ca	
Tipus d'acte: Taula rodona «La Convenció dels drets dels infants, la més ratificada i, a la vegada la que més s'incompleix»	Data: 18-11-2009

Articles de la Convenció relacionats:

Els articles 12 al 17, és a dir, el conjunt de drets civils.

Article 24, salut i serveis mèdics (V, salut i benestar)

Article 28, educació (VI, educació, esbarjo i activitats culturals)

Reflexions, conclusions, propostes o accions:

- Cal valorar com un avenç important de la Convenció el canvi de paradigma que implica modificar l'estatus de l'infant i passar d'objecte de protecció a subjecte de drets. Estaria bé ampliar la mirada plantejada per la Convenció amb altres referències als drets dels infants que altres normatives complementàries despleguen:
 - Articles 24 i 26 de la Declaració dels drets humans (protecció especial de la salut i l'educació).
 - Article 10 del Pacte internacional de drets econòmics, socials i culturals (la família és un element fonamental i ha de protegir i assistir l'infant tant com pugui).
 - Article 24 del Pacte de drets civils i polítics (dret de l'infant a ser protegit per la família, la societat i l'Estat i a tenir un registre i una nacionalitat).
- Cal entendre la Convenció com un tractat de mínims. Però el grau de compliment d'aquests mínims és escàs malgrat la creació del Comitè dels Drets de l'Infant. Es detecta molta asimetria entre el compliment dels anomenats drets socials que són febles, però dins de l'agenda política: salut, educació i protecció (benestar material, salut i seguretat, benestar educatiu, conductes i riscos...).
- Cal fer visibles els drets civils i polítics (dret d'opinió, d'associació, dret a ser escoltat, dret de participació).
- Cal implicar la ciutadania en el procés de pressió a les institucions i els estats que possibiliti polítiques públiques en línia amb el compliment global dels drets de la infància.

Entitat: Fundació Secretariat Gitano

Any de fundació: 2001

Missió:

Aquesta entitat té com a objectiu la promoció integral de la comunitat gitana des del respecte a la seva identitat cultural. Aquesta missió pretén donar suport a l'accés de les persones gitanes als drets, els serveis i els recursos socials en igualtat de condicions que la resta de ciutadans. Per fer-ho possible, porta a terme tot tipus d'accions adreçades a millorar les condicions de vida de les persones gitanes i a potenciar el reconeixement, el suport i el desenvolupament de la seva identitat cultural.

Adreça i contacte:

C/ Segadors, 2, 6a planta

08030 Barcelona

Tel.: 93 274 55 83

A/e: jsgbarcelona@gitanos.org

Web: <http://www.gitanos.org/>

Típus d'acte:

Jornada Els Drets dels Infants Romagitanos de l'Est a Casa Nostra

Data:

4-11-2009

Articles de la Convenció relacionats:

Article 2, no-discriminació (II, drets principals).

Article 7, dret a un nom i una nacionalitat (III, drets civils).

Article 19, maltractaments (IV, entorn familiar).

Article 24, dret a la salut i als serveis sanitaris (V, salut i benestar).

Article 27, nivell de vida adequat (íd.).

Article 28, educació, especialment escolarització (VI, educació, esbarjo i activitats culturals).

Reflexions, conclusions, propostes o accions:

- Comentaris generals sobre la llei i la seva implementació.
- Hi ha avenços, però cal treballar encara de forma més global i més integral.
- Implicació de la societat. Treballar amb aquest col·lectiu, no per al col·lectiu.
- Necessitat de disposar de principis rectors per a tot allò que té a veure amb la infància (per exemple, unificar criteris d'edat per a les diferents qüestions que afecten la infància, en lloc de deixar-ho en mans del legislador). La Convenció hauria fer aquest paper.
- Aparició de contradiccions i dilemes.
- Es fa un repàs més específic a problemàtiques pròpies dels nens i nenes gitanos, vinculades al respecte de les seves particularitats culturals i identitàries (escola, veïnatge, pautes de criança...).
- Necessitat bàsica d'eradicar les condicions propiciatòries que els porten a situacions de marginalitat i vulnerabilitat.

Entitat: Institut d'Estudis Catalans (IEC)

Any de fundació: 1990

Missió:

L'Institut d'Estudis Catalans és una corporació acadèmica que té per objectiu l'alta investigació científica i, principalment, la de tots els elements de la cultura catalana. La institució és un centre de catalanística i, amb les seves seccions i societats filials, promou i desenvolupa la recerca en els diferents àmbits de la ciència i de la tecnologia, però principalment en la de tots els elements de la cultura catalana. Actua com a centre divulgador de la recerca i també acull, en la seva seu, iniciatives d'altres institucions que estan en estreta relació amb la investigació i la cultura.

Adreça i contacte:

C/ del Carme, 47

08001 Barcelona

Tel.: +34 93 270 16 20

A/e: informacio@iec.cat

Web: <http://www.iec.cat/activitats/entrada.asp>

Tipus d'acte:

Seminari La realització dels drets dels infants avui

Data:

13-11-2009

Articles de la Convenció relacionats:

El conjunt d'articles que van del 12 al 17, és a dir, el bloc de drets civils.

Article 42, difusió de la Convenció.

Reflexions, conclusions, propostes o accions:

- Necessitat de treballar en profunditat la Convenció i veure-la com una totalitat, no com la suma de les parts. O avança tot alhora o no avança.
- Difusió de la idea de subjecte de drets i demostració de la pràctica de l'exercici d'aquests drets. Importància dels mitjans de comunicació.
- L'eix central del treball amb la infància ha de ser la participació i el respecte. Definició del concepte *interès superior de l'infant*.
- Tots els professionals que treballen amb infants haurien de rebre una formació específica sobre la Convenció, especialment els de protecció i justícia.

Entitat: Asociación Española de Profesores de Derecho y Relaciones Internacionales (AEPDIRI)

Any de fundació: 1978

Missió:

És una institució científica i professional sense afany de lucre que té per objecte la promoció de l'estudi i el progrés del dret internacional públic i privat, del dret comunitari europeu i de les relacions internacionals. A la pràctica, fa la funció d'oferir un marc de relació als seus membres i un fòrum de reunió anual.

Adreça i contacte:

A/e: cquesada@der.uned.es

icasado@ugr.es

Web: <http://www.aepdiri.org/>

Típus d'acte:

La protecció dels infants i el dret internacional i en les relacions internacionals a les Jornades en Commemoració del 50è Aniversari de la Declaració Universal dels Drets de l'Infant

Data:

22 i 23 d'abril de 2009

Articles de la Convenció relacionats:

Article 3, interès superior de l'infant (II, drets principals).

Article 21, adopció (IV, entorn familiar).

Article 35, tràfic d'infants (VII, mesures especials de protecció).

Article 38, infants en conflictes armats (id.).

Article 40, Administració de justícia juvenil (id.).

Reflexions, conclusions, propostes o accions:

- Evolució de la protecció en el dret internacional.
- L'interès superior del nen en els tribunals espanyols.
- Drets de l'infant davant l'Administració de Justícia.
- Cooperació internacional i tràfic de nens i nenes.
- Explotació laboral i nens soldat.
- Regulació d'aliments.
- Adopcions internacionals.
- La necessitat de la mediació.
- Reivindicacions dels moviments infantils (els congressos internacionals d'infància).

5.2. ACTES COMPLEMENTARIS A LA COMMEMORACIÓ DEL 20è ANIVERSARI DE LA CONVENCIÓ

Entitat: Fundació Vicki Bernadet	
Any de fundació: 1996	
Missió: El Centre Terapèutic i Jurídic FADA ofereix assessorament i tractament personalitzat a totes les persones afectades directament o indirectament per un cas d'abús sexual infantil. La prevenció, la difusió i la formació són objectius prioritaris que tenen la finalitat de sensibilitzar sobre aquest tema tant professionals de diversos àmbits com la societat en general.	
Adreça i contacte: Pl. Urquinaona, 4, pral. 1a 08010 Barcelona Tel.: 93 318 97 69 / Fax: 93 301 54 44 Web: http://www.fbernadet.org/cat/home.html	
Tipus d'acte: Jornades Intervenció i Prevenció: camins paral·lels	Data: 29 i 30-11-2009
Articles de la Convenció relacionats: Article 19, maltractaments (IV, entorn familiar). Article 34, explotació sexual (VII, mesures especials de protecció). Article 40, justícia juvenil (VII, mesures especials de protecció).	
Reflexions, conclusions, propostes o accions: <ul style="list-style-type: none"> • Tractar l'abús sexual de forma específica. Es reclama prestar més atenció a aquesta problemàtica i donar-li prioritat. • Impulsar polítiques de prevenció de l'ASI (abús sexual infantil). Millorar el treball amb joves agressors en els circuits de justícia juvenil, així com tractar obertament aquesta problemàtica a l'escola i la societat en el seu conjunt. 	

Entitat: Save the Children
Any de fundació: 1919 <ul style="list-style-type: none"> • Oficina a Espanya: 1990 • Oficina a Barcelona: 1999
Missió: Impulsar avenços significatius de la forma en què el món tracta els nens i les nenes, amb la finalitat d'aconseguir canvis positius a les seves vides.

Adreça i contacte:

Via Laietana, 5
 08003 Barcelona
 Tel.: 93 310 52 00
 Web: <http://www.savethechildren.es/>

Típus d'acte:

Projecte i jornada per al 2009. Els drets dels infants als països del sud

Data:

de gener a desembre

Articles de la Convenció relacionats:

El conjunt d'articles que van del 12 al 17, és a dir, el bloc dels drets civils.
 Article 32, treball infantil (VII, mesures especials de protecció).

Reflexions, conclusions, propostes o accions:

- La Convenció dels drets de l'infant de 1989 és l'instrument bàsic a l'hora de defensar els drets de la infància. Sens dubte, el fet que existeixi és molt positiu, però el text presenta aspectes millorables, per exemple: que dóna una visió exclusivament occidental dels drets dels nens i nenes en qüestions com el treball infantil. Així mateix, caldria difondre més la Convenció a la societat.
- La participació dels nens i nenes a la societat, un dels drets que recull la Convenció, no es dóna ni als estats del nord ni als del sud. En els països desenvolupats, els nens i les nenes només són receptors passius i se'ls educa perquè donin per fet el gaudi dels drets. Tampoc no s'escolta què opinen sobre les qüestions que els afecten personalment.
- El moviment dels nens, nenes i adolescents treballadors (NAT) està portant a terme una tasca molt important als països del sud: la lluita contra l'explotació i la millora de les condicions de vida dels menors treballadors, i representa un model de participació infantil a la societat que no té cap equivalent a Europa.
- A l'hora de reinserir els nens i nenes que han intervingut en conflictes armats, cal cobrir-ne tant les necessitats de formació i sociolaborals com les afectives: cal que puguin parlar dels seus sentiments i recuperar l'autoestima.
- Perquè es puguin obtenir assoliments significatius, és fonamental que les accions que es fan en benefici de la infància s'adaptin a les seves necessitats i característiques socials i individuals, i estiguin vinculades als processos socioafectius de la població.
- Moltes vegades, com en el cas dels menors migrants, els nens i nenes són vistos com a objectes d'acció humanitària i no com a subjectes de drets amb les capacitats de conèixer, exercir i exigir.
- La vulneració dels drets de la infància és especialment greu a les fronteres: els interessos econòmics s'ajunten amb la corrupció i la desprotecció dels nens i nenes.

Entitat: Secretaria d'Infància i Adolescència (amb el suport de Diomira)

Any de fundació: 1987

Diomira**Missió:**

Es tracta d'oferir als joves, adolescents i nens, i als que treballen amb ells i per a ells, una eina de treball que els possibiliti la seva formació integral per tal que siguin ciutadans de ple dret, mitjançant la creació d'instruments d'informació, comunicació, formació cultural i social.

Adreça i contacte: A/e: diomira@diomira.net Web: http://www.diomira.net	
Típus d'acte: Jornades Cap al Consell Nacional d'Infància i Adolescència a Catalunya	Data: 25 i 26 de juny de 2009
Articles de la Convenció relacionats: Jornada dedicada especialment als drets de participació (articles del 12 al 17 de la Convenció).	
Reflexions, conclusions, propostes o accions: <ul style="list-style-type: none"> • Es constata que el problema de la participació infantil rau en la gestió que en fan els adults, i en les pors i el desconeixement vivencial i formatiu que ens han acompanyat. • Cal potenciar la participació infantil com a garantia de transmetre el compromís cívic, la responsabilitat i la capacitat crítica a l'hora d'exercir la ciutadania. • A la nova llei s'hi inclourà el Consell Nacional d'Infància com a òrgan per potenciar la participació, promoure la visualització de la infància, donar-li un lloc a l'agenda política i incorporar els seus drets polítics d'opinió i participació a Catalunya. • En el procés, cal partir de la realitat que els nens i les nenes són l'últim grup social que veu reconeguts els seus drets. Se'ls veu més com una garantia de futur que com a ciutadans d'avui. Cal apoderar-los com a grup social i facilitar-los els espais d'opinió. • Per conquerir espais reals de participació infantil, cal la complicitat de tots: parlamentaris, Govern, societat civil i els mateixos nens i nenes. La participació és l'únic camí per sentir-se part d'alguna cosa, per sentir-se part de la societat, i el sentit de pertinença a un col·lectiu o comunitat no es pensa, se sent. 	

Entitat: Casal dels Infants
Any de fundació: 1983
Missió: Aconseguir millores concretes i duradores en la qualitat de vida dels infants, els joves i les famílies en situació o risc d'exclusió social i les comunitats on viuen, per afavorir la transformació social des de l'entorn proper a través d'un projecte compartit que considera: <ul style="list-style-type: none"> • l'acció social (dins de l'àmbit de l'educació, el treball i la família, i atenció a noves necessitats), • la incidència política i la sensibilització, • i la promoció de la mobilització ciutadana i el voluntariat actiu, amb l'objectiu d'assolir una societat cohesionada, més justa i equilibrada.
Adreça i contacte: C/ Junta de Comerç, 16 08001 Barcelona Tel.: 93 317 00 13 A/e: info@casaldelraival.org Web: http://www.casaldelraival.org/

Tipus d'acte: Compareixença parlamentària: propostes al Projecte de llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència	Data: 19-1-2010
Articles de la Convenció relacionats: Article 2, no-discriminació (II, principi general). Article 6, dret a la vida i al desenvolupament (íd.). Article 20, infants privats del seu medi familiar (IV, entorn familiar). Article 22, infants refugiats (VII, mesures especials de protecció). Article 34, abús sexual (íd.).	
Reflexions, conclusions, propostes o accions: <ul style="list-style-type: none"> • Introducció: la tasca del Casal dels Infants. • Reflexió sobre el nou projecte de llei. Propostes: <ul style="list-style-type: none"> • Indicar els barris on es concentren i s'hereten l'exclusió i la pobresa infantils. • Garantir als infants de llars pobres les necessitats bàsiques. • Partir del diagnòstic que la ruptura i el conflicte socials es manifesten avui en l'adolescència en situació de risc. • Evitar la discriminació infantil pel fet de ser estrangers i no privar-los de les seves necessitats bàsiques. • Definir quin model de xarxa d'infància volem. Les entitats socials han d'estar compromeses amb la infància als territoris. • Garantir una atenció normalitzada als menors immigrants no acompanyats. • Actuar a temps: prevenir les situacions de risc en la primera maternitat i en els infants de 0 a 3 anys, i donar-los suport. • Assegurar que tots els nois que han estat tutelats han de tenir accés a un acompanyament envers l'autonomia. • Tornar al model de centres petits que permetin educar els nois tutelats en un entorn tan similar a una llar com sigui possible. • Lluitar contra la realitat dels abusos sexuals infantils en la societat i prevenir-los en les activitats amb infants. • Invertir en els recursos de prevenció bàsics per als infants en risc mentre encara estan amb la família. • Fer-nos responsables del que passa a la xarxa d'infància. • Actuar quan un infant ha de ser tutelat i l'Administració no respon. 	

Entitat: Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC)
Any de fundació: 1991
Missió: Les finalitats del Col·legi són essencials: <ol style="list-style-type: none"> a) Ordenar l'exercici professional en qualsevol de les seves formes i modalitats. b) Representar els interessos generals de la professió, especialment en les seves relacions amb l'Administració. c) Defensar els interessos professionals dels col·legiats. d) Vetllar perquè l'activitat professional s'adeqüi als interessos dels ciutadans. e) Promoure el reconeixement social i professional de l'educació social.

Adreça i contacte: C/ Aragó, 141-143, 4t. 08015 Barcelona Tel. 93 452 10 08 Fax: 93 518 30 54 A/e: ceesc@ceesc.cat Web: http://www.ceesc.cat/	
Típus d'acte: Jornada «Treball comunitari amb infància i programa de sensibilització dels drets. Elaboració i difusió d'un vídeo sobre els drets de la infància».	Data: 2010
Articles de la Convenció relacionats: Article 20, infants privats del seu medi familiar (IV, entorn familiar). Article 28, educació (VI, educació, esbarjo i activitats culturals).	
Reflexions, conclusions, propostes o accions: <ul style="list-style-type: none"> • Educació i treball comunitari amb infància. • Treball amb famílies a partir dels serveis residencials (CRAE, etc.). • Els EAIA, un mecanisme d'intervenció global. • Serveis socials bàsics i treball en famílies. 	

Entitat: Síndic de Greuges de Catalunya	
Any de fundació: 1984	
Missió: Garantir el dret de totes les persones a una bona administració, amb independència i objectivitat.	
Adreça i contacte: Pg. de Lluís Companys, 7 08003 Barcelona Tel.: 93 301 80 75 Web: http://www.sindic.cat/ca/page.asp?id=1	
Típus d'acte: Informe extraordinari La protecció de la infància en situació d'alt risc social a Catalunya.	Data:
Articles de la Convenció relacionats: Els articles 2 (no-discriminació), 3 (interès superior de l'infant), 6 (dret a la vida i al desenvolupament) i 12 (opinió de l'infant), que constitueixen el grup dels quatre drets principals. Article 20, infants privats d'un medi familiar normal (IV, entorn familiar).	
Reflexions, conclusions, propostes o accions: I part. Les xifres de la protecció de la infància a Catalunya <ul style="list-style-type: none"> • El sistema de protecció a la infància i l'adolescència en risc social a Catalunya. • L'atenció dels infants en l'àmbit residencial. 	

- L'atenció dels infants en l'àmbit familiar.
- Els equips d'atenció a la infància i l'adolescència.
- La inversió en protecció dels infants en risc a Catalunya.

II part. Disfuncions del sistema protector

- La detecció i les accions immediates.
- De l'estudi a la proposta de mesura.
- L'adequació dels recursos de protecció.
- L'acompanyament i el seguiment.
- La transició a la majoria d'edat.

Entitat: Fundació Quatre Vents

Any de fundació: 1987

Missió:

Les finalitats:

- Facilitar una atenció integral a la infància i a la família en situació de risc social.
- Acompanyar la família i la dona sense llar perquè assoleixin una vida digna i autònoma.
- Dignificar les persones excloses de la societat i ajudar-les a reintegrar-s'hi amb tots els seus drets.
- Sensibilitzar els ciutadans dels problemes de la pobresa per anar fent realitat la solidaritat amb els col·lectius exclosos de la societat.
- Denunciar les causes de la pobresa i de l'exclusió de les persones i aportar propostes de solució a les administracions.

Adreça i contacte:

C/ Sant Pau, 52-54, pral.

08001 Barcelona

Tel. / Fax: 93 4 12 06 61

A/e: infor@4vents.org

Web: <http://www.4vents.org/>

Típus d'acte:

Jornada Conciliació Vida Familiar i Laboral

Data:

11-3-2010

Articles de la Convenció relacionats:

Article 1, edat (I, definició d'infant).

Article 12, opinió de l'infant (II, principi general).

Article 18, responsabilitat dels pares (IV, entorn familiar).

Article 19, maltractaments (íd.).

Article 27, nivell de vida adequat (V, salut i benestar).

Article 28, educació (VI, educació, esbarjo i activitats culturals).

Article 31, el joc (íd.).

Article 35, venda i tràfic d'infants (VII, mesures especials de protecció).

Reflexions, conclusions, propostes o accions:

- Polítiques afavoridores de la conciliació. Adaptació dels horaris professionals i escolars que facilitin la conciliació. Evitar recursos «pàrquing».
- Confiança en l'infant. Mirada social positiva basada en els drets: atenció i contenció.
- Suport formatiu a les famílies.
- Afavorir la formació dels pares i la dels professionals cuidadors.
- Presència dels pares i mares. L'abandonament.
- Acció política contra la pobresa infantil.
- Normalització dels drets de la infància a la població en general.
- Projectes específics per a la petita infància.

En el marc de la commemoració del 20è Aniversari de la Convenció de les Nacions Unides dels drets de l'infant, la Comissió de la Infància de Justícia i Pau i la Fundació Pere Tarrés van promoure una reflexió conjunta sobre les necessitats no materials de la infància, com una contribució més, unida a les moltes iniciatives que s'han suscitat amb aquesta avinentesa, per fer més efectiva l'aplicació d'aquest text bàsic (<http://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/202185/270499>)

5.3. ALGUNES DECLARACIONS DE CARÀCTER HISTÒRIC PRÈVIES A LA CONVENCIO DELS DRETS DE L'INFANT DE 1989

El pas del segle XIX al segle XX es caracteritza per un important canvi de perspectiva respecte al món infantil. Tradicionalment l'infant era un subjecte invisible, sense un espai social propi, que comparava la mateixa vida de l'adult (excepte en les classes benestants). A partir de les experiències de Pestalozzi i altres pedagogs de l'època inspirats en Rousseau, es comença a fer explícita la necessitat de veure la singularitat del món infantil.

L'infant passa de ser un desconegut a ser objecte d'interès. Apareixen els estudis paidològics, que mostren una mirada global sobre el món infantil i esdevenen el reconeixement explícit d'aquest subjecte ignorat fins llavors.

Es tracta d'aproximacions inicialment de caràcter pediàtric (cal recordar els grans nivells de mortalitat infantil fins ben entrat el segle XX), que ben aviat inclouran altres dimensions bàsiques per al desenvolupament global de l'infant: l'educació, el lleure, el treball infantil, la protecció o el tractament dels joves infractors..., tot això acompanyat de les corresponents lleis reguladores.

Aquest descobriment i l'interès científic i social del món infantil és estructural i transversal: inicia una etapa que encara no s'ha tancat, es dona de forma simultània en molts països. El conjunt d'estudis, experiències o lleis reguladores creix; es fan trobades, congressos, es multipliquen les experiències, els escrits i les propostes de treball (a Catalunya és convenient recordar especialment l'obra de Josep Pedragosa amb la *Casa de Família*, les colònies infantils de Pere Vergés o Artur Martorell, la multiplicat d'experiències escolars innovadores –*L'Escola Moderna*

de Ferrer i Guàrdia, la recreació a Barcelona de la *Casa dels infants* de Maria Montessori, les propostes de Rosa Sensat, Alexandre Galí, Artur Martorell i molts altres).

Així doncs, és comprensible que apareguin de manera pràcticament simultània un important nombre de declaracions generals sobre la infància que, sobretot, reivindiquen un nou estatus per a l'infant: passar de ser el gran ignorat a ser un subjecte de dret, però respectant la seva especificitat. Ser present, és a dir, respectar les particularitats del món infantil, però a la vegada ser un potencial de futur, en aquest cas, garantir les condicions per al seu desenvolupament.

A continuació presentem algunes d'aquestes declaracions i cartes fundacionals que ens han semblat especialment significatives pel seu contingut. Només són un exemple i no pretenen ser-ne un recull exhaustiu. Això requeriria fer un estudi específic.

Drets del nen , de José H. Figueira (Uruguai, 1910)

Un dels primers antecedents de la Declaració dels drets del nen la trobem al projecte de José H. Figueira, pedagog i antropòleg uruguaià dedicat des de 1910 a modernitzar l'educació partint de les idees d'Emili de Rousseau.

Des d'aquesta concepció, els nens i nenes són, per primera vegada, persones amb drets que han de ser garantits per la família i l'Estat.

El seu projecte es desenvolupa a través dels drets següents:

1. El nen té dret a ser ben nascut, és a dir, a estar sa i ser fill legítim (dret eugenèsic i moral).
2. El nen té dret a disposar del necessari per al seu desenvolupament complet i normal: aliment sa i suficient, vestit net i apropiat, habitatge sec i alegre amb abundant aire, llum i sol. Ha de rebre una educació integral que progressivament el col·loqui en possessió de l'herència cultural de la raça en els seus valors essencials i permanents (dret higiènic i cultural).
3. El nen té dret a l'estimació i la protecció dels seus pares i a l'exemple moralitzador de la llar.
4. El nen té dret a la llibertat del seu desenvolupament físic i mental, a fer la seva pròpia vida per formar el seu caràcter, la seva personalitat conscient i responsable, i contribuir al progrés social. L'únic límit, per ara, i mentre no es conegui millor la naturalesa infantil, és prevenir, compensar, inhibir i, en últim terme, reprimir tota manifestació perjudicial per a l'individu i la societat.
5. El nen té dret a la recreació, al joc i a la societat.
6. El nen dèbil físicament i mentalment subnormal, així com el nen orfe i abandonat, tenen dret a la tutela i a la cura de la comunitat i de l'Estat (escoles a l'aire lliure, colònies de vacances, parcs escolars, cases de reeducació).
7. El nen i el jove tenen dret a una educació cultural i tecnicoindustrial, almenys fins als

16 anys d'edat. I, per tant, als 12 anys s'ha de començar per determinar les bones aptituds i habilitats vocacionals del jove, i assenyalar-li l'escola tècnica o industrial que més li convingui.

8. El nen té dret a ser protegit contra tota explotació i maltractament.

9. El nen insubordinat o esgarriat ha de ser corregit i atès d'acord amb un sistema de reeducació medicopedagògic especial.

10. Tots els nens, sigui quina sigui la seva raça i condició social, tenen els mateixos drets essencials (dret natural d'igualtat potencial).

Aquest text va ser la base del Decàleg dels drets del nen aprovat a la sessió inaugural de l'Institut Americà de Protecció a la Infància el 1927.

Declaració del Primer Congrés Espanyol d'Higiene Escolar. Barcelona, 8-12 d'abril de 1912

Dins dels moviments pro drets de la infància de començament del segle XX, i específicament dels corrents higienistes liderats pel pediatra Manuel Tolosa Latour (autor de la Llei de protecció espanyola de l'any 1904, que porta el seu nom), es va celebrar a Barcelona el Primer Congrés Espanyol d'Higiene Escolar.

Encara que el contingut protagonista va ser la promoció de la higiene a les escoles, el tema que va tenir més difusió va ser el dels drets dels infants.

Del Congrés va sortir una declaració que va recollir en gran part els continguts

elaborats per Figueira, i va tenir una influència molt important en els moviments d'Amèrica Llatina.

Declaració dels drets del nen

«Habitants d'un planeta regits pel sol, envoltat d'atmosfera i cobert d'aigua en dues terceres parts, correspon de manera legislable a tots els nens:

- 1.** El dret a la llum del sol.
- 2.** El dret a l'aire abundant.
- 3.** El dret a l'aigua i la neteja que amb aquesta s'obté.

Ni l'Estat, ni ningú, té dret a recloure el nen en locals tancats sense llum i privats d'aigua i neteja, per més que aquests tuguris es vesteixin amb el nom d'"escola" o "inquilinat". Per la seva condició d'ésser, en període de desenvolupament, el nen necessita aliment suficient, exercici saludable, joia que que faci créixer el seu organisme, amor que fomenti la seva vida moral, veritat que nodreixi la seva vida intel·lectual. Per això té ineludiblement:

- 4.** El dret a l'aliment.
- 5.** El dret a l'exercici corporal.
- 6.** El dret a la joia.
- 7.** El dret a la veritat.

Per això és deure primari de la família, i subsidiàriament de l'Estat, procurar l'alimentació suficient, la saludable recreació i joia dels nens, als quals es deu la veritat i l'amor.

És crim flagel·lar el nen o criar-lo envoltat de tristesa.

El Codi penal ha de castigar amb presó d'un a cinc anys qualsevol que colpegi un nen al cap, sigui amb el puny o amb regles o altres instruments. Serà circumstància agreujant que el colpejador sigui el pare, el perceptor o el parent del nen, i caldrà l'acció popular per denunciar aquest delictes.

Fer mal al cap d'un nen és preparar un ciutadà negatiu, un criminal o un idiota, segons quina sigui la gravetat de la lesió que li produeixi el cop.

Ensenyar a un nen la mentida, per bé que disfressada, és un crim contra la humanitat.»

Declaració de Moscou sobre els drets del nen i de la nena, 1918

Paral·lelament a la profusió de convenis internacionals sobre la protecció de la infància, a principis del segle XX van nàixer a alguns països moviments que lluitaven explícitament pels drets d'autonomia dels nens. Generalment, aquests moviments estaven dins del context de revolucions i reformes polítiques o seguien el model de moviments o grups socials desfavorits.

L'Associació Educació Lliure per als Nens va ser un d'aquests moviments creats durant la revolució russa de 1917-1918.

Durant la 1a Conferència Nacional de les Organitzacions per l'Educació Cultural es va presentar la següent:

Declaració dels drets de l'infant

1. Independentment del grup social al qual pertanyen els seus pares, tot nen que neix té el dret d'existir, és a dir, que ha de tenir garantit un cert conjunt de condicions de vida que depenen de la higiene, de l'edat dels infants i que són necessàries per a la conservació i el desenvolupament de l'organisme i per a la lluita amb èxit d'aquest contra les influències contràries a la vida.

2. La garantia de les condicions de vida necessàries per a la higiene de la infància ha de ser responsabilitat dels seus pares, de la societat en el seu conjunt i de l'Estat. El rol de cada un d'aquests i la relació entre si en tot el que afecta la garantia d'aquestes condicions per als nens han de ser determinats per les normes legals corresponents.

3. Tot nen, independentment de la seva edat, és una personalitat determinada i sota cap circumstància no ha de ser considerat propietat ni dels seus pares, ni de la societat, ni de l'Estat.

4. Tot nen té dret a seleccionar els seus educadors més propers i separar-se dels seus pares si aquests resultessin ser educadors deficients. El nen té dret a abandonar els seus pares a qualsevol edat, i és l'Estat i la societat qui han d'assegurar que un canvi d'aquest tipus no signifiqui un empitjorament de la situació material del nen.

5. Tot nen té dret al desenvolupament lliure de totes les forces, les capacitats, les habilitats i el talent que tingui, és a dir, que té el dret a una educació i una formació que estiguin d'acord amb la seva

individualitat. La posada en pràctica d'aquest dret s'ha de concretar en l'accés gratuït a qualsevol edat a les institucions educatives i formatives corresponents, en les quals el nen ha de trobar les millors condicions per desenvolupar de manera harmònica totes les facetes de la seva naturalesa i del seu caràcter.

6. Cap nen podrà ser obligat per la força a assistir a una institució educativa o formativa. L'educació en tots els seus nivells han de ser assumptes de lliure decisió del nen. Tot nen té el dret d'abandonar l'educació i la formació si aquesta no correspon a la seva individualitat.

7. Des de molt petit, tot nen ha de participar en el treball necessari per a la societat en la mesura en què ho permetin les seves forces i capacitats. Aquest treball no sols no ha de fer mal a la seva integritat física o no ha de ser un obstacle per al seu desenvolupament mental, sinó que ha de ser compatible amb tot el sistema d'educació i formació. La participació del nen en el treball productiu necessari socialment és per posar en pràctica un dels seus drets més importants, el de no sentir-se com un paràsit, sinó ser particip i constructor de la seva vida i adonar-se que la seva vida no tan sols tindrà valor social en el futur, sinó que el té ja en el present.

8. A qualsevol edat, el nen té les mateixes llibertats i els mateixos drets que els adults i majors d'edat. I si algun dret no es pot posar en pràctica, serà únicament i exclusivament pel fet que el nen encara no té les forces físiques i mentals necessàries. Des del moment en què arriba a tenir aquestes forces, l'edat no pot ser obstacle per a l'ús d'aquests drets.

9. L'exercici de la llibertat no ha de poder mai fer mal al desenvolupament físic i mental del nen, ni al de les altres persones. Així, els únics límits dels drets naturals de tots els nens han de ser aquells determinats per les lleis del desenvolupament físic i mental normal i aquells que garanteixen als altres membres de la societat l'ús dels mateixos drets.

10. Determinats grups de nens, en les interrelacions que mantenen entre ells i amb les persones adultes que els envolten, poden ser sotmesos a haver de respectar certes regles que prohibeixen aquells actes o accions que fan mal a la societat en el seu conjunt. Tot el que no està prohibit per aquestes regles no podrà constituir obstacle perquè el nen es realitzi.

Cap nen ha de ser obligat a res que no estigui establert per aquesta regla.

11. Tots els nens tenen el dret de participar en la redacció de les normes que regulen la seva vida i les seves capacitats.

12. Ningú -ni els pares, ni la societat, ni l'Estat- pot obligar el nen a ser instruït en una determinada religió o a participar en els seus rituals: l'educació religiosa ha de ser completament lliure.

13. Cap nen pot ser perjudicat a causa de les seves idees, però la manifestació d'aquestes no ha de perjudicar els mateixos drets dels altres membres de la societat, tant els dels nens com els dels adults.

14. Tot nen ha de poder expressar lliurement la seva opinió i els seus pensaments, ja sigui de forma verbal o escrita, igual que els adults, és a dir, solament amb les restriccions que dicta

el benestar de la societat i de les persones que la conformen; aquestes hauran d'orientar-se en el raonament del nen i ser definides amb exactitud per la llei.

15. El nen té dret a conformar associacions i altres grups socials similars amb altres infants o amb persones adultes. Les restriccions en aquest aspecte i que tenen a veure amb el benestar del nen i el desenvolupament físic i mental normal, seran definides amb exactitud per les lleis corresponents.

16. Cap nen pot estar sotmès a la privació de la seva llibertat o a algun càstig. Les infraccions i les faltes que el nen comet s'han de corregir amb l'ajut de les institucions educatives corresponents i per la via de la il·lustració i la reparació, però no mitjançant càstigs o altres mesures de caràcter repressiu.

17. L'Estat i la societat han de donar suport amb tots els mitjans per garantir que tots els drets dels nens esmentats aquí no pateixin cap restricció. Han de protegir aquests drets de tot intent de disminuir-los i obligar a tots aquells que no compleixin amb els seus deures envers els nens a fer-ho.

Com a novetat, supera el paradigma proteccionista i es marca l'objectiu d'enfortir la posició dels nens a la societat i aconseguir condicions d'igualtat amb els adults.

La declaració de Ginebra de 1924 (Eglantyne Jebb)

Va ser l'obra personal de l'anglesa Eglantyne Jebb (1876-1928), que la va redactar a Ginebra, la ciutat que estimava, el 1923,

amb l'ajuda de dos amics seus del Comitè Internacional de la Creu Roja. En aquest text s'hi concentra tota una vida consagrada als infants. Cadascun dels cinc punts reflecteix una experiència viscuda, una inquietud, una idea o algunes de les seves realitzacions. Janusz Korczak, en la seva impaciència, encara la considerava insuficient; però aquí hi trobem necessitats reals de la infantesa, susceptibles de convertir-se més endavant en veritables drets. El text és original i no té precedents en cap altre declaració anterior de drets humans.

Eglantyne Jebb havia creat a Anglaterra, el 1919, després de la I Guerra Mundial, la primera organització no governamental d'infància, la Save the Children Fund, i el 1920 s'establí a Ginebra, on va fundar la Unió Internacional de Save the Children, per a la qual havia elaborat aquest text.

Amb tot i la seva simplicitat —potser gràcies a això—, la Declaració de Ginebra té un caire universal. El 1924 la Societat de Nacions va fer la Carta dels infants.

La Declaració de Ginebra

Per la present Declaració dels drets de l'infant, els homes i dones de totes les nacions, reconeixent que la humanitat ha d'atorgar a l'infant el millor que li pugui donar, afirmen així els seus deures i descarten tota discriminació per motius de raça, de nacionalitat i de creença:

- 1.** L'infant ha de poder desenvolupar-se d'una manera normal, materialment i espiritualment.
- 2.** L'infant que té fam ha de ser alimentat, l'infant malalt ha de ser curat, l'infant

retardat ha de ser estimulat, l'infant desencaminat ha de ser redreçat, i l'orfe i l'abandonat han de ser recollits i atesos.

3. L'infant ha de ser el primer que rebi auxili en moments de desastre.
4. L'infant ha de ser preparat per guanyar-se la vida en el futur, i ha de ser protegit contra qualsevol explotació.
5. L'infant ha de ser educat en el sentiment que haurà de posar les seves millors qualitats al servei dels seus germans.

Sobre els drets de l'infant. **Gabriela Mistral** **París, desembre de 1927**

A partir de l'Organització de l'Institut Internacional Americà, el 1927, la idea de reconèixer els drets dels infants va començar a tenir més divulgació a Amèrica Llatina.

Al Congrés de Mestres de 1928 celebrat a Buenos Aires, la poeta xilena Gabriela Mistral, mestra de professió i lluitadora pels drets de les dones i dels nens, va presentar una ponència titulada «Los derechos del niño».

Al document recollia la necessitat de considerar aspectes espirituals (dret a la salut plena, a la joia, a viure en societat amb institucions lliures i igualitàries que no fessin diferències entre els fills). I atorgava un lloc de privilegi a l'educació professional i maternal.

1. «Dret a la salut plena, al vigor i a l'alegria», la qual cosa significa dret a la casa no únicament salubre, sinó acollidora

i completa; dret al vestit i a una bona alimentació.

La infància servida abundant i fins i tot protegida en excés per l'Estat, hauria de ser l'única forma de luxe que una col·lectivitat honesta hauria de procurar-se per a la seva honradesa i goig. La infància es mereix qualsevol privilegi.

2. Dret als oficis i a les professions, però no ensenyats pobrement, com passa als nostres països, per mestres mediocres que no dominen en el lot meravellós d'una artesania o d'un art mecànic; ni de la forma en què s'obre l'accés a les professions lliberals, que s'estan desprestigiant ràpidament per la selecció dels alumnes.

Dret a la intel·ligència -tant si ets ric com si ets pobre-, a actuar, a dirigir, a governar les societats. Dret de la intel·ligència, a ser defensada, protegida, excitada, confortada i acatada per un Estat saçaç i atent que no l'abandoni ni la malbarati.

3. Dret al millor de la tradició, a la flor de la tradició, que en els pobles occidentals és, a judici meu, el cristianisme.

Dret a l'herència de Jesucrist, de la qual cap criatura de la nostra raça pot quedar desposseïda.

4. Dret del nen a l'educació maternal, a la mare present, que no li ha de ser arrebasada per la fàbrica o per a la prostitució a causa de la misèria.

Dret de la infància a tenir la mare a la llar, al seu ímpetu de sacrifici que no ha estat equiparat ni pel zel de la millor mestra. Almenys, si la mare ha de treballar, dret

que el nen la tingui al seu abast per mitjà del treball a la llar.

5. Dret a la llibertat, dret que el nen té des d'abans de néixer a les institucions lliures i igualitàries. Els adults que als nostres països s'aprofiten de la riquesa nacional i de la independència del territori, i que a la vegada accepten i fiancen cada dia que passa els règims de la tirania, comprometen, inconscientment o conscientment, la sort dels nens que vénen, tant del fill propi com de l'aliè, i lliuraran a la nova generació una pàtria disminuïda en l'esperit i amb la seva honradesa reduïda davant els altres pobles plenament sobirans.

6. Dret del nen sud-americà a néixer sota legislacions decoroses, que no hagi de pesar sobre seu i durant tota la seva vida la culpa dels seus pares, sinó sota codis o profundament cristians o senzillament sensats, com els de Suècia o Noruega o Dinamarca, en què l'Estat accepta el fill de la mare desafortunada com un membre més del qual espera, igual que dels altres, cooperació i enriquiment.

Així va rebre Xile ni més ni menys que el do de la seva independència de D. Bernardo O'Higgins.

7. Dret a l'ensenyament secundari i accés més fàcil al superior, la qual cosa ha de ser facilitada i provocada per l'Estat, a fi que la cultura de l'obrer i dels camperols siguin possibles.

Amb això es podria buscar en les democràcies que estan en perill que el ciutadà dotat de criteri més ric millori la qualitat dels seus representants, salvant així el Sistema de govern popular que

comença a envilir-se i a perdre consideració a Amèrica.

Aquest text va se presentat a la primera Convenció internacional de mestres, celebrada a Buenos Aires el gener de 1928. La referència del text és de Roque Esteba Scarpa Straboni. *Gabriela Mistral. Magisterio y Niño*. Santiago de Chile: Editorial Andrés Bello, 1979.

Janusz Korczak, 1929

Janusz Korczak, anomenat en realitat Henryk Goldszmit (22 de juliol de 1878 o 1879 a Varsòvia - 5 d'agost de 1942 en el camp d'extermini de Treblinka) era un metge polonès, reconegut pedagog i escriptor de literatura infantil. Va ser director d'un famós orfenat per a nens jueus, on va instituir una mena de república per als nens, que tenien el seu propi parlament, cort i diari. Aquestes ocupacions el van obligar a reduir les seves tasques com a metge.

Finalment, els soldats nazis es van emportar els orfes i Janusz Korczak, i li van oferir salvar-lo, però ell ho va refusar per acompanyar els nens.

Als seus llibres *El dret del nen al respecte* i *Com estimar un nen* (1919/1929) va assenyalar almenys 21 drets, entre els quals hi havia el dret a ser defensat en un sistema penal juvenil i el de tenir condicions òptimes per créixer i desenvolupar-se.

- El nen té dret a l'amor. «Estimar el nen, no sols el vostre».
- El nen té dret al respecte. «Demanem el respecte vers els seus ulls brillants, els

fronts llisos, l'esforç juvenil i la confiança. Perquè uns ulls apagats, un front arrugat, cabells grisos mal pentinats o una resignació fatigada exigiran un respecte més gran».

- El nen té dret a les millors condicions per al seu creixement i el seu desenvolupament: «Demaneu que siguin suprimits la fam, el fred, la humitat, els olores nauseabunds, la superpoblació, la massificació».
- El nen té dret a viure en el present: «Els nens no són les persones del demà, són les persones de l'avui».
- El nen té dret a ser ell o ella mateixa. «Un nen no és un bitllet de loteria destinat a guanyar el primer premi».
- El nen té dret a equivocar-se. «Renunciem a la il·lusió de tenir nens perfectes.»
- El nen té dret a ser tingut en compte seriosament. «Qui demana al nen l'opinió o el seu consentiment?»
- El nen té dret a ser valorat per allò que és. «Al nen, per ser petit, se li dóna poc valor.»
- El nen té dret a desitjar, demanar, reclamar. «Amb els anys, la distància entre les demandes dels adults i els desitjos dels nens es distancien progressivament.»
- El nen té dret a tenir secrets. S'han de respectar els seus secrets.
- El nen té dret a una mentida, un engany, un robatori ocasional. «No se li dóna el dret a mentir, a enganyar, a robar.»
- El nen té dret que li respectin els seus béns i el seu pressupost. «Tots tenen dret a fer respectar la seva propietat, encara que sigui d'importància escassa o de valor escàs.»
- El nen té dret a l'educació.
- El nen té dret a resistir les influències educatives que entren en conflicte amb les seves creences. «És bo per al gènere humà que siguem incapaços d'obligar els nens a abdicar del seu bon sentit i la seva humanitat.»
- El nen té dret a protestar contra la injustícia. «Hem d'acabar amb el despotisme.»
- El nen té dret a tenir un tribunal de nens on pugui jutjar i ser jutjat pels seus iguals. «Nosaltres som els únics jutges de les accions dels nens, dels seus moviments, dels seus pensaments i els seus projectes. Jo sé que un tribunal de nens és imprescindible, que d'aquí a 50 anys cap escola ni cap institució estaran desproveïts d'un».
- El nen té dret a ser defensat davant un tribunal de justícia especialitzat en la infància. «El nen delinqüent és encara un nen. Desgraciadament els patiments generats per la pobresa es propaguen com els polls: sadisme, crim, grosseria i brutalitat se'n nodreixen».
- El nen té dret que es respecti la seva tristot. «Ni que sigui per la pèrdua d'una simple pedra.»
- El nen té dret a parlar íntimament amb Déu.

- El nen té dret a morir prematurament. «L'amor profund de la mare pel seu fill ha de deixar-li el dret a morir prematurament, a tenir un cicle de vida d'una o dues primaveres únicament. Tots els arbusts no es converteixen en arbres.»

Declaració dels drets de 1959 de les Nacions Unides

Preàmbul

Considerant que els pobles de les Nacions Unides han refermat en la Carta la seva fe en els drets humans fonamentals i en la dignitat i el valor de la persona, i que s'han declarat decidits a promoure el progrés social i a instaurar condicions de vida en una llibertat més gran;

Considerant que les Nacions Unides han proclamat en la Declaració universal llibertats que s'hi establien, sense cap mena de distinció, especialment de raça, de color, de sexe, de llengua, de religió, d'opinió política o altres opinions, d'origen nacional o social, de posició econòmica o de qualsevol altra situació;

Considerant que l'infant, per la seva manca de maduresa física i mental, necessita una protecció i unes atencions especials, fins i tot la protecció jurídica adequada, tant abans com després del seu naixement;

Considerant que la necessitat d'aquesta protecció especial ha estat expressada en la Declaració de Ginebra de 1924 sobre els drets de l'infant i reconeguda en la Declaració universal dels drets humans i en els convenis constitutius dels organismes especialitzats i les organitzacions

internacionals que s'interessen pel benestar de l'infant;

Considerant que la humanitat ha d'atorgar a l'infant el millor d'ella mateixa,

L'Assemblea General proclama la present Declaració dels drets de l'infant a fi que aquest tingui una infantesa sortosa i pugui desenvolupar-se per gaudir, tant en el seu propi interès com en el de la societat, dels drets i les llibertats que s'hi enuncien, i insta els pares, els homes i dones individualment, i les organitzacions privades, les autoritats locals i els governs respectius a reconèixer aquests drets i a treballar perquè es respectin amb mesures legislatives i altres mitjans adoptats progressivament, de conformitat amb els principis següents:

1. L'infant ha de gaudir de tots els drets enunciats en aquesta Declaració. Aquests drets han de ser reconeguts a tots els infants sense excepció de cap mena o discriminació per motius de raça, de color, de sexe, de llengua, de religió, d'opinió política o altres opinions, d'origen nacional o social, de naixença o de qualsevol altra situació, ja sigui del mateix infant o de la seva família.

2. L'infant ha de gaudir d'una protecció especial i disposar d'oportunitats i de serveis, dispensat tot això per la llei i altres mitjans, a fi que pugui desenvolupar-se físicament, mentalment, moralment, espiritualment i socialment d'una manera sana i normal, així com en condicions de llibertat i dignitat. En promulgar lleis amb aquesta finalitat, la consideració fonamental a què caldrà atènyer-se serà l'interès superior de l'infant.

3. L'infant té dret, des de la seva naixença, a un nom i a una nacionalitat.

4. L'infant ha de gaudir dels beneficis de la Seguretat Social. Ha de tenir dret a créixer i a desenvolupar-se en bona salut, i amb aquest fi, caldrà proporcionar-li, tant a ell com a la mare, atencions especials, tant prenatales com postnatales. L'infant ha de tenir dret a disposar d'alimentació, habitatge, esbarjo i serveis mèdics adequats.

5. L'infant impedit físicament o mentalment, o que pateixi d'algun impediment social, ha de rebre el tractament, l'educació i les atencions necessaris que reclama la seva situació particular.

6. L'infant, per al desenvolupament ple i harmoniós de la seva personalitat, necessita amor i comprensió. Sempre que sigui possible, ha de créixer a l'emparança i sota la responsabilitat dels seus pares i, en tot cas, en un ambient d'afecte i de seguretat moral i material; llevat de circumstàncies excepcionals, l'infant d'edat tendra no ha de ser separat de la seva mare. La societat i les autoritats públiques han de tenir una cura especial envers els infants sense família o que estiguin mancats de mitjans adequats de subsistència. Per al manteniment dels fills de famílies nombroses, convé concedir subsidis estatals o d'altra mena.

7. L'infant té dret a rebre educació, que ha de ser gratuïta i obligatòria almenys en la seva etapa elemental. Se li ha de donar una educació que afavoreixi la seva cultura general i li permeti, en condicions d'igualtat d'oportunitats, desenvolupar

par les seves aptituds i el seu judici individual, el seu sentit de responsabilitat moral i social, i esdevenir un membre útil de la societat.

L'interès superior de l'infant serà el principi que guïï aquells qui tenen la responsabilitat de la seva educació i orientació; aquesta responsabilitat pertoca abans que tot als seus pares.

L'infant ha de gaudir plenament de jocs i esbarjos, els quals hauran d'estar orientats a les finalitats perseguides per l'educació; la societat i les autoritats públiques s'esforçaran a promoure la satisfacció d'aquest dret.

8. L'infant ha de figurar entre els primers a rebre, en tota circumstància, protecció i socors.

9. L'infant ha de ser protegit contra totes les formes de negligència, crueltat i explotació. No ha de ser objecte de cap mena de tràfic. No s'ha de consentir que l'infant treballi abans d'una edat mínima adequada; en cap cas se l'ha d'ocupar ni se li ha de permetre que s'ocupi en qualsevol tasca o feina que perjudiqui la seva salut, o que en dificulti el desenvolupament físic, mental o moral.

10. L'infant ha de ser protegit contra les pràctiques que puguin fomentar la discriminació racial, religiosa o de qualsevol altra mena. Ha de ser educat en un esperit de comprensió, tolerància, amistat entre els pobles, pau i fraternitat universal, i amb plena consciència que ha de consagrar les seves aptituds i energies al servei dels seus semblants.

5.4. WEBS D'INTERÈS RELACIONADES AMB LA CONVENCIO

Observatori dels Drets de la Infància

<http://www.gencat.cat/benestarsocialifamilia/observator>

Ciudades Amigas de la Infancia

<http://ciudadesamigas.org/>

Comité de los Derechos del Niño ONU

<http://www2.ohchr.org/spanish/bodies/crc/index.htm>

Coneix els teus drets

<http://www.coneixelsteusdrets.cat/>

Global Movement for Children

<http://www.gmfc.org/>

Nacions Unides

<http://www.un.org/es/events/childrenday/>

Observatori Europeu de Televisió Infantil

<http://www.oeti.org/web/index.php>

Observatorio de Infancia Estatal (Madrid, Ministerio)

<http://www.observatoriodelainfancia.msps.es/>

Observatorio de Infancia de Andalucía

<http://www.juntadeandalucia.es/observatoriodelainfancia/oia/esp/index.aspx>

Observatorio de Salud de la Infancia y la Adolescencia (Hospital de Sant Joan de Déu)

<http://faros.hsjdbcn.org/ca>

Observatorio de la Infancia de Asturias

<http://www.observatoriodelainfanciadeasturias.es/>

Save the Children

<http://www.savethechildren.es/>

UNICEF

<http://www.unicef.es/>

Web dels Infants. Ajuntament de Barcelona

<http://w110.bcn.cat/portal/site/Infancia>

Web dels Infants. Generalitat de Catalunya

<http://www.gencat.cat/infants/cat/index.html>

Web dels Infants del Síndic

<http://www.sindic.cat/ca/page.asp?id=113>

Web BICE

<http://www.bice.org/es/>

Web dels drets de l'infant de la Diputació de Barcelona i L'Esplai

<http://www.dretsinfant.cat/>

Xarxa d'Observatoris Europeus d'Infància

<http://www.childoneurope.org/>

